

kül

- 68 -

1981.11.05.

sk0083 4 800 mtik2024

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke: sk0064-sk0083-ig
budapest, 1981. november 5. /mti/

sk0064 rövid hírek:

róma: glomp rómában
bécs: pátzay-kiállítás
belfast: észak-ír gyilkosság
bonn: starfighter

sk0065 salvador - áramkiesés
sk0066 szovjetunió - állami díjak
sk0067 de broglie gyilkosának pere
sk0068 de broglie gyilkosának pere /folyt./
sk0069 bir zeit
sk0070 lord carrington - szaud-arábia /szerk.táj. is/
sk0071 iraki tüzszüneti javaslat
sk0072 két közel-keleti hír
sk0073 kanadai alkotmány
sk0074 csád - diplomácia
sk0075 meir vilner - izrael
sk0076 figyelmeztető atom /szerk.táj./
sk0077 rövid hírek:

moszkva: ruszakov-natorf
moszkva: lenin művei - levélváltás
moszkva: zaligin - móríciz emlékérem
moszkva: brezsnyev visszaemlékezéseinek új kiadása
szófia: somogyi győző - kiállítás
varsó: szovjet emlékmű

sk0078 schmidt - tévényilatkozat /1.rész/
sk0079 schmidt - tévényilatkozat /2.rész/
sk0080 görög kommunista párt
sk0081 tartalomjegyzék /1.rész/
sk0082 tartalomjegyzék /2.rész/
sk0083 tartalomjegyzék /3.rész/
vs bs

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében:
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztették: pirityi sándor
németh gyula
barabás miklós

- v é g e -

21.52

051181 1747

-. -

60.010/18
MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

-----
budapest, 1981. november 06.

kül.

p é n t e k
-----

sk0001 4 230 mtik1001

várható

1981. november 6. péntek /mti/

szófia: indira gandhi európai körútjának első állomására

érkezik

ankara: a nyugatnémet külügyminiszter tárgyalásai

berlin: jndk-küldöttség az ndk-ban

gó kd

06.54

061181 0241

Fi

-. -

kül

- 2 -

1981.11.06.

sk0002 4 230 mtik1002

a szerkesztőségek tájékoztatására!

várható események a november 9-15-ig tartó héten

november 9. hétfő:

-----
salisbury: mugabe miniszterelnök jugoszláviai, romániai és bulgáriai látogatásra indul

kairó: kezdetét veszi a fényes csillag fedőnevű amerikai-egyiptomi közös hadgyakorlat, amelyhez várhatóan csatlakozik oman és szomália is

róma: indira gandhi háromnapos látogatása kezdődik

bécs: józsef czyrek lengyel külügyminiszter bécsbe látogat

abu dhabi: bruno kreisky látogatásának első napja

london: spadolini olasz miniszterelnök kétnapos látogatása

damaszkusz: parlamenti választások

szófia: tengeri szállítási nemzetközi értekezlet

november 10. kedd:

-----
világifjúsági nap, a divsz megalakulásának évfordulója

november 11. szerda:

-----
nincs előrejelzés

november 12. csütörtök:

-----
párizs: indira gandhi háromnapos látogatásra érkezik

ottawa: husszein jordániai király háromnapos látogatásra érkezik

november 13. péntek:

F.

kül

- 3 -

1981.11.06.

nincs előrejelzés

november 14. szombat:

-----
varsó: lech walesa az egyesült államokba utazik

november 15. vasárnap:

-----
dacca: elnökválasztás bangladesben

peking: donald regan amerikai pénzügyminiszter pekingbe látogat

dacca: szandzsiva reddy indiai köztársasági elnök hivatalos látogatást tesz

washington: az amerikai munkásszövetség /afl/ megalakulásának 100. évfordulója

hj kd

07.01 061181 1639

-.-

sk0003 4 270 mtik1004

14 éves karmester

párizs, 1981. november 5. /ap/ - leandro aconcha 14 éves, kolumbiai, kedveli a focit, a vidám könyveket, szeret fára mászni és zenekarokat vezényelni szerte a világban.

a csodagyerek pénteken megkezdte egy hónapos franciaországi turnéját az ile de france zenekarral. a tizenéves zongorista fogja vezényelni a zenekart november 11-én párizsban a hires gaveau tereben.

a fiú művészi pályafutása villámsebesen ivelt felfelé. négy évesen - lábai még nem értek le a zongora pedáljaihoz - adta első koncertjét svájcban, a luzerni zeneakadémián. a következő évben bach 5. partitájának egyik szólójával kápráz tatta el a salzburgi mozarteum zsűfolt koncerttermét. hat éves korában egy európai turnén

F.

a londoni wigmore hallban bach, mozart, chopin és bartók darabokat adott elő olyan sikerrel, hogy a zenei világ az egekig magasztalja.

tizenegy éves korára leⁿ már öt darabot komponált, köztük egy 20 perces szimfóniát, és az idén első alkalommal szülővárosában, bogotában zenekart vezényelt, bár ez nem tartozik a különösen kellemes élményei közé: „a zenészek állandóan kötekedtek velem, és a próbák alatt semmibe vették utasításaimat - emlékezik vissza leⁿ. szerencsére a koncerten már engem követtek. a zenészek nem szeretik a gyerekeket, és én nem akartam játszani velük. de azóta megváltoztam, és most már hallgatnak rám,,.

leⁿ napi 6 órán át gyakorol. szinte egyáltalán nincs kapcsolata a hasonló korú gyerekekkel. de nem panaszkodik: „milliószor szívesebben foglalkozom zenével, minthogy iskolába járjak,, - vallja be.

wr bs

07.06 061181 1601

-.-

sk0004 4 230 mtik1005

szuzuki - usa

flesch istván, az mti tudósítója jelenti:

tokió, 1981. november 6. /mti/ - szuzuki zenko japán kormányfő nyugtalanságának adott hangot amiatt, hogy az egyesült államok kongresszusában a korábbiaknál is élénkebb mozgolódás kezdődött a szigetországi haderőfejlesztés meggyorsíttatása céljából. a héten ugyanis több amerikai honatya is megpróbálkozott olyan javaslat előterjesztésével, amely japán számára pontosan előírná a hadikiadások növelésének mértékét. a miniszterelnök sürgős tanácskozást tartott külügyi illetékesekkel, majd ezt követően a kormány úgy döntött, hogy magyarázatot kér clement zablockitól, a képviselőház külügyi bizottságának elnökétől, az egyik ilyen indítvány benyújtójától.

a japán külügyminisztérium szóvivője az mti tudósítójának kérdésére válaszolva kifejtette: a kabinet csak abban az esetben engedhetné meg magának a hivatalos tiltakozást, ha már washingtonban konkretizálódtak volna az ezzel kapcsolatos ügyek. jelenleg még mindez „embrionális állapotban,, van, s az amerikai törvényhozók állásfoglalásai „egy hosszabb folyamat részét alkotják,,. így a japán hivatalos tényezők számára nem lenne tanácsos kommentárt fűzni

fi

minden egyes ilyen megnyilvánuláshoz, noha tudatában vannak, hogy washington „ujabban tulságosan nagy érdeklődést,, tanúsít a japán katonai kérdések iránt.

a japán sajtó egyöntetű felháborodással reagált a kongresszusi manőverekre, s erélyesen elítélte a szigetországi szélsőjobboldali köröknek a javaslatok kidolgozásában a szinfalak mögött játszott kététes szerepét. a lapok szellőztették, hogy előzőleg egy tokiói liberális demokrata képviselő és egy diplomáciai köziró washingtonban találkozott a szóban forgó amerikai törvényhozókkal, s bátorította őket a kongresszusi lépések megtételére. eközben bírálták a japán kabinet mérsékelt tagjait, közöttük szonoda szunao külügyminisztert, akit a fegyverkezési törekvések kerékkötőjének tüntettek fel.

fn/mh kd

07.29 061181 1968

-.-

sk0005 4 270 mtik1006

jégpáncél alatt novoszibirszk

moszkva, 1981. november 6. /mti/ - az időjárás rendkívüli szeszélyeihez hozzászokott novoszibirszkiek számára is meglepő módon kezdődött az idei tél a szibériai nagyvárosban. mint a trud című lap írja, a korábbi napok kellemes, enyhe időjárása után néhány óra alatt bekövetkezett erős lehülés miatt eleredt szitáló eső a talajra érkeve rögtön megfagyott, s egy óra alatt korcsolyapályává változtatta a város utcáit. ilyen erős eljegesedésre a meteorológia feljegyzései szerint ötven éve nem volt példa ezen a vidéken.

a helyzetet súlyosbította, hogy a sikos utakon a homokszóró gépkocsik is irányíthatatlanokká váltak, s csak azok tudtak elindulni, amelyek előtt láncfalpas traktorokkal törték fel a jeget. többségük csak déltájban kezdte meg a munkát, amikor a nappali felmelegedés következtében a jég kissé kásásodni kezdett. csaknem teljesen megbénult a tömegközlekedés. a garázsokban maradt a város háromezer autóbusza, s csak a villamosok tudtak, bár azok is nehezen, utnak indulni. a 360 kocsin azonban nem volt képes megbirkózni a munkába igyekvők áradatával, így sokan gyalog indultak el munkahelyükre. novoszibirszkben végleg beköszöntött az idei tél. naponta havazik, s a várost már vastag hólepel borítja.

fl/jp tj

07.37 061181 1286

fi

kül

- 6 -

1981.11.06.

sk0006 4 230 mtik1007

csulafics pekingben

peking, 1981. november 6. /mti/ - dobroszlav csulaficsnak, a jkszb elnöksége titkárának vezetésével csütörtökön egyhetes látogatásra jugoszláv pártküldöttség érkezett pekingbe. a jkszb-delegációt megérkezése után szálláshelyén fogadta Li hszen-nien, a kínai kommunista párt központi bizottságának alelnöke. a jugoszláv-kínai pártközi tárgyalások napirendjén a jkszb és a kkp kapcsolatainak kérdései és tapasztalatcsere szerepel. ezzel egyidőben jugoszláviában tartózkodik a kkp kb főiskolájának küldöttsége is.

az új kína jelentése szerint csulafics megérkezése után kijelentette: „látogatásunk a két párt és a két nép barátságát testesíti meg, mutatja továbbá a jkszb-nek azt az óhaját, hogy fejlődjenek a baráti kapcsolatok és az együttműködés a kínai kommunista párttal. a jkszb központi bizottságának felhatalmazását élvezve azért jöttünk ide, hogy megismerkedjünk a kínai kommunista párt politikájával és a kínai népnek a szocialista építésben szerzett tapasztalataival.

Li hszen-nien a kkp kb nevében üdvözölte a küldöttséget, majd megállapította: a kínai kommunista párt elégedett a két párt és ország közötti baráti kapcsolatok, valamint az együttműködés kiszélesedésével. „reméljük, hogy tapasztalatokat cserélhetünk önkkel, és kölcsönösen tanulhatunk egymástól,„.

nc/mh tj

07.40 061181 1338

--

sk0007 4 230 mtik1008

moszkva - november 7. /1.rész/

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

moszkva, 1981. november 6. /mti/ - pénteken délután a kreml kongresszusi palotájában ünnepi gyűléssel kezdődik meg a szovjet fővárosban a nagy októberi szocialista forradalom 64. évfordulójának ünnepség-sorozata. a gyűlésen jelen lesznek az szkp és a szovjet kormány vezetői. igen sok külföldi vendéget is meghívtak: a jubileumra szinte a világ minden részéből, sok országból érkeztek szakszervezeti küldöttségek, a baráti társaságok küldöttei.

R

kül

- 7 -

1981.11.06.

magyarországról is számos vendég lesz jelen a kremlben, illetve szombaton a hagyományos diszszemlén és felvonuláson.

a katonai parádé, amely az idén is háromnegyed órás lesz, szombaton, helyi idő szerint délelőtti tíz órakor kezdődik a vörös téren. a szemlét usztyinov marsall, a szovjetunió honvédelmi minisztere fogadja, s rövid beszédet is mond ebből az alkalomból. az alakulatok felvonulása után kezdődik meg a moszkvai dolgozók demonstrációja, több mint félezer üzemből, intézményből többszáz ezer ember jön el a vörös térre. délben az szkp központi bizottsága és a szovjet kormány rendez ünnepi fogadást a kremlben. délutántól kezdve megkezdődik a népi ünnepélyek, kulturális programok kétnapos sorozata: moszkva minden művelődési háza várja a vendégeket, és sok helyen rendeznek szabadtéri ünnepségeket is, bár az idő moszkvában már a fagypont körüli hőmérsékleten van.

a szovjet főváros pompás díszbe öltözött az évfordulóra, és pénteken már kigyulladtak az ünnepi diszkivilágítás fényei is. az szkp xxvi. kongresszusának határozatai, az eredményekről szóló jelentések mellett az idén a moszkvai dekorációban helyet kapott a megemlékezés is: negyven évvel ezelőtt a novemberi évforduló napjaiban a szovjet hadsereg alakulatai hősiességgel harcolt a főváros védelméért. negyven éve az ünnepi gyűlést - a légítámadások veszélye miatt - a majakovszkij metroállomás csarnokában rendezték meg, s a vörös téri diszszemlén résztvevő csapatok egy része a szemléről egyenesen a tűzvonalba indult. /folyt./

ki/tcs tj

07.46 061181 2060

--

sk0008 4 230 mtik1009

moszkva - november 7. /2. rész/

moszkva sok új létesítménnyel gazdagodott az évfordulóra. két új hidat is felavattak például, az egyik az új sztroginói lakótelepet köti össze a város központjával - az itt lakó, immár mintegy százezer moszkvai számára ez naponta csaknem negyven perces időmegtakarítást jelenthet. a másik, feljáróival együtt, háromkilométeres hidrendszer a kljazmai víztárolón vezet át moszkvától északra, s a többi között a dubnába vezető utat teszi gyorsabbá, kényelmesebbé.

ki/tcs tj

07.48 061181 0524

R

--

sk0009 4 230 mtik1010

közel-kelet- vegyes

fahd-terv - izrael

jeruzsálem, 1981. november 6. /ap/ - izrael nyolc új település létrehozásával válaszol a szaud-arábiai béketerv nyolc pontjára - jelentette ki csütörtökön ariel saron hadügyminiszter, aki két újabb izraeli települést avatott fel ciszjordániában. saron hangoztatta: izrael továbbra is elkötelezett hiva a camp david-i megállapodásoknak, még akkor is, ha washington más tervek iránt is érdeklődik. kijelentette: tel-avivot aggodalommal tölti el a fahd-terv fokozódó támogatása.

begin miniszterelnök eilat vörös-tengeri kikötővárosban mondott beszédében közölte: a sinai-félszigeten felállítandó „nemzetközi békefenntartó”, alakulatokban csak olyan országok csapatainak részvételéhez járul hozzá, amelyek támogatják a camp david-i különmegállapodást. ezeknek az alakulatoknak a különbéke alapján izraelnek nyújtott garanciákat kell védelmezni - hangoztatta az izraeli kormányfő.

egyiptom-sinai erők

kairó, 1981. november 6. /afp/ - kairó szívesen veszi nyugat-európai országok részvételét a sinai-félszigeten felállítandó nemzetközi egységekben - tűnik ki kamal hasszan ali egyiptomi külügyminiszter csütörtöki nyilatkozatából, amelyet a sajtó képviselőinek adott, az egyiptomi kormány konzultációkat folytat erről a közös piac tagállamaival - mondta a külügyminiszter. a kérdésekről csütörtökön találkozót terveztek kamal hasszan ali, valamint nagy-britannia, franciaország, olaszország, hollandia kairói nagyköveteivel, a találkozót azonban a diplomaták kérésére elhalasztották, mivel - a külügyminisztérium képviselőjének közlése szerint - meg akarják várni a „tizek”, tanácskozásának eredményét.

arafat

algír/ beirut, 1981. november 6. /afp/upi/ - jasszer arafat, a palesztinai felszabadítási szervezet vb elnöke csütörtökön befejezte algériai látogatását. bezzsedid sadli algériai elnökkel folytatott tárgyalásai után kiemelte: igen fontos, hogy a november végi marokkói csúcspontokon egységes arab álláspont alakuljon ki. az arab országokban tett körutazásának célját is ebben jelölte meg. jasszer arafat - aki szaud-arábiában, tunéziában járt - algírból csütörtökön tripoliba érkezett.

km fg

előzőleg

07.58 061181 2208

R

--

sk0010 4 230 mtik1011

rövid hírek

stoessel

washington, 1981. november 6. /reuter/ - walter stoessel amerikai külügyminiszter-helyettes szombaton kéthetes ázsiai körutra indul, jelentette be csütörtökön az egyesült államok külügyminisztériuma. stoessel hivatalos látogatást tesz japánban, kínában, thaiföldön, és a fülöp-szigeteken.

genscher

ankara, 1981. november 6. /dpa/ - hans-dietrich genscher nyugatnémet külügyminiszter, aki kétnapos hivatalos látogatás törökországban, csütörtökön találkozott bülent ecevit volt miniszterelnökkel. tartózkodik

wong

melun, /franciaország/ 1981. november 6. /afp/ - autóbaleset áldozata lett szerdán florence wong, a neves szingapuri születésű luxemburgi zongoraművész. florence wong nemcsak hangszerének elismert virtuóza volt, hanem hosszú évek óta a luxemburgi konzervatóriumban tanította is a fiatal tehetségeket.

gl lb

08.01 061181 0888

--

sk0011 4 230 mtik1012

amerikai katonai

washington, 1981. november 6. /afp/reuter/ap/ - az amerikai szenátus csütörtökön jóváhagyta a pentagon jövő évi 130,7 milliárd dolláros költségvetését, amely tartalmazza az új b-1-es nukleáris bombázókra és az mx-rakétákra szánt összegeket. a tervezet egyidejűleg előirányozza a hagyományos haderők harckészültségi szintjének csökkentését.

a felhatalmazási törvényt kiegészítő rendelkezés egyidejűleg biztosítja a kongresszus jogát az mx és a b-1 program megvételére. a rendelkezés szerint a két program elvetéséhez november 18-ig a kongresszus mindkét házában ilyen értelmű határozatot kell hoznia,

R

sk0009 4 230 mtik1010

közel-kelet- vegyes

fahd-terv - izrael

jeruzsálem, 1981. november 6. /ap/ - izrael nyolc új település létrehozásával válaszol a szaud-arábiai béketerv nyolc pontjára - jelentette ki csütörtökön ariel saron hadügyminiszter, aki két újabb izraeli települést avatott fel ciszjordániában. saron hangoztatta: izrael továbbra is elkötelezett hiva a camp david-i megállapodásoknak, még akkor is, ha washington más tervek iránt is érdeklődik. kijelentette: tel-avivot aggodalommal tölti el a fahd-terv fokozódó támogatása.

begin miniszterelnök eilat vörös-tengeri kikötővárosban mondott beszédében közölte: a sinai-félszigeten felállítandó „nemzetközi békefenntartó”, alakulatokban csak olyan országok csapatainak részvételéhez járul hozzá, amelyek támogatják a camp david-i különmegállapodást. ezeknek az alakulatoknak a különbéke alapján izraelnek nyújtott garanciákat kell védelmezni - hangoztatta az izraeli kormányfő.

egyiptom-sinai erők

kairó, 1981. november 6. /afp/ - kairó szívesen veszi nyugat-európai országok részvételét a sinai-félszigeten felállítandó nemzetközi egységekben - tűnik ki kamal hasszan ali egyiptomi külügyminiszter csütörtöki nyilatkozatából, amelyet a sajtó képviselőinek adott. az egyiptomi kormány konzultációkat folytat erről a közös piac tagállamaival - mondta a külügyminiszter. a kérdésről csütörtökön találkozót terveztek kamal hasszan ali, valamint nagy-britannia, franciaország, olaszország, hollandia kairói nagyköveteivel, a találkozót azonban a diplomaták kérésére elhalasztották, mivel - a külügyminisztérium képviselőjének közlése szerint - meg akarják várni a „tizek”, tanácskozásának eredményét.

arafat

algir/ beirut, 1981. november 6. /afp/upi/ - jasszer arafat, a palesztinai felszabadítási szervezet vb elnöke csütörtökön befejezte algériai látogatását. bezzsedid sadli algériai elnökkel folytatott tárgyalásai után kiemelte: igen fontos, hogy a november végi marokkói csúcsertekezleten egységes arab álláspont alakuljon ki. az arab országokban tett körutazásának célját is ebben jelölte meg. jasszer arafat - aki a szaud-arábiában, tunéziában járt - algirből csütörtökön tripoliba érkezett.

km fg

előzőleg

07.58 061181 2208

--

sk0010 4 230 mtik1011

rövid hírek

stoessel

washington, 1981. november 6. /reuter/ - walter stoessel amerikai külügyminiszter-helyettes szombaton kéthetes ázsiai körutra indul, jelentette be csütörtökön az egyesült államok külügyminisztériuma. stoessel hivatalos látogatást tesz japánban, kínában, thaiföldön, és a fülöp-szigeteken.

genscher

ankara, 1981. november 6. /dpa/ - hans-dietrich genscher nyugatnémet külügyminiszter, aki kétnapos hivatalos látogatás^{on} törökországban, csütörtökön találkozott bülent ecevit volt miniszterelnökkel. / tartózkodik

wong

melun, /franciaország/ 1981. november 6. /afp/ - autóbaleset áldozata lett szerdán florence wong, a neves szingapuri születésű luxemburgi zongoraművész. florence wong nemcsak hangszerének elismert virtuóza volt, hanem hosszú évek óta a luxemburgi konzervatóriumban tanította is a fiatal tehetségeket.

gl lb

08.01 061181 0888

--

sk0011 4 230 mtik1012

amerikai katonai

washington, 1981. november 6. /afp/reuter/ap/ - az amerikai szenátus csütörtökön jóváhagyta a pentagon jövő évi 130,7 milliárd dolláros költségvetését, amely tartalmazza az új b-1-es nukleáris bombázókra és az mx-rakétákra szánt összegeket. a tervezet egyidejűleg előirányozza a hagyományos haderők harckészültségi szintjének csökkentését.

a felhatalmazási törvényt kiegészítő rendelkezés egyidejűleg biztosítja a kongresszus jogát az mx és a b-1 program megvételzésére. a rendelkezés szerint a két program elvetéséhez november 18-ig a kongresszus mindkét házának ilyen értelmű határozatot kell hoznia,

F

amit megfigyelők igen valószínűtlennek tartanak. közvetlenül a szavazás után ugyanis robert byrd, a szenátus demokratapárti csoportjának vezetője a b-1 hadászati bombázó gyártását elvető határozattervezetet terjesztett be azzal az indokkal, hogy az „már legyártásakor elavult”, lesz. carl levin demokratapárti szenátor pedig az mx-rendszert elvető határozattervezetet nyújtott be.

caspar weinberger hadügyminiszter csütörtökön a szenátus hadügyi bizottsága előtt kijelentette, hogy a vitatott mx-program megvalósítása nem jelentené a salt-i. és a salt-ii. szerződések megsértését. a hadügyminiszter cáfolni szándékozott bennie davis tábornok egy nappal korábban elhangzott kijelentéseit. a tábornok, aki a hadászati légiparancsnokság parancsnoka, azt mondta, hogy az mx-rakéták indítósilóinak kifejlesztése szükségessé tenné a két salt-egyezmény újratárgyalását, mert a minuteman rakéták meglévő silóinak szükségessé váló nagyarányú bővítése sértené az egyezményeket. weinberger hadügyminiszter a tábornok szavaival vitatkozva azt ígérte, hogy bizonyítékokat terjeszt majd a szenátus hadügyi bizottsága és a képviselőház megajánlási albizottsága elé annak alátámasztására, hogy a program „beleilleszthető”, a salt kereteibe.

az egyesült államok megkezdte az nszk-ban állomásozó csapatainak felszerelését az új m-1 abrams típusú nehézharckocsikkal - közölte csütörtökön john vessey tábornok, az amerikai szárazföldi erők vezérkari főnökének helyettése a képviselőház egyik bizottsága előtt. az m-60 típusú harckocsit felváltani hivatott m-1 abrams harckocsikat a chrysler cég szállítja, gyártását egy évvel ezelőtt kezdte el.

to lb

08.10 061181 2287

--

sk0012 4 230 mtik1013

közel-kelet - szovjet sajtó

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

moszkva, 1981. november 6. /mti/ - a camp david-i különalku folytatására irányuló amerikai próbálkozásokat bírálja pénteki számában a pravda. a lap az amerikai kormányzat legújabb lépéseiből arra a következtetésre jut, hogy az arab-izraeli konfliktus tartós és igazságos rendezése másodrendű kérdés washington számára, a legfontosabb az, hogy a közel-kelet térségében is folytassa

F

szovjetellenes tervei megvalósítását, biztosítsa magának az ellenőrzést az arab olaj felett, és katonai támaszpontokat hozzon létre a térségben.

a szovjet tömegtájékoztatás az elmúlt napokban nagy figyelmet szentelt a közel-keleti térségnek, mindenekelőtt az egyiptomi helyzetnek. a televízió egyik kommentárjában például figyelemre méltónak nevezte, hogy az új államfő, mubarak, bizonyos foku megbékélésre törekszik a működő ellenzékkel, találkozni kíván annak vezetőivel. ugyanakkor mubarak folytatja a camp david-i különalku előírásainak megvalósítását, igyekszik kiépíteni kapcsolatait tel avivval és - bár szavakban „rendezést”, akar a palesztin problémára - tetteiben ezzel ellentétesen jár el. a lapok, a rádió és a televízió kommentátorai ugyanakkor aláhúzták: a különalku megvalósítására ma sincs jobb esély, mint korábban. husszein jordán király washingtoni megbeszéléseiről szólva a taszsz hírügynökség például kiemelte, hogy reagannek most sem sikerült a camp david-i megállapodás támogatására rábírnia a jordán uralkodót. jasszer arafat, a pfsz vezetője algériai megbeszéléseit ismertetve pedig a hírügynökség kiemelte: a palesztin nép valódi képviselői változatlanul a szovjetunió által javasolt nemzetközi konferencia összehívását tekintik a rendezés egyedül járható utjának.

a pravda pénteki cikke ugyanerre a következtetésre jut. a szovjet javaslat, állapítja meg a lap, mindazok együttműködését lehetővé tenné, akik valóban tartós békét akarnak a közel-keleten, s akik nagyra becsülik az igazságosság eszméit. a nemzetközi konferenciára vonatkozó szovjet javaslat az egyetlen reális alternatíva, mivel a békés rendezést valamennyi érdekelt fél kollektív erőfeszítésével kívánja megteremteni - hangoztatja a pravda cikke.

ki/jp tj

08.15 061181 2236

--

sk0013 4 230 mtik1014

namibia

nairobi/new york, 1981. november 6. /upi/dpa/ - az ugynevezett namibiai összekötő csoport csütörtökön nairobi-ba érkezett, kéthetes afrikai utjának tizedik és egyben utolsó állomására. itteni látogatása során a csoport tájékoztatni fogja daniel arap moi kenyai elnököt, az afrikai egységszervezet soros elnökét az ut eredményeiről és ismerteti vele a nyugati országok namibiával

F

kapcsolatos új javaslatait. a javaslatokat a híregyénökségi jelentések nem részletezték.

az egyesült államok, nagy-britannia, az nszk, franciaország és kanada képviselőiből álló összekötő csoportot azért hozták létre, hogy elősegítse a namibiai kérdésnek a nyugati országok számára megfelelő rendezését.

chester crocker amerikai külügyi államtitkár, aki a csoport szóvivőjének szerepét tölti be, nairobiában rendkívül óvatosan nyilatkozott a tíz országot átfogó körütről. szavaiból mindazonáltal kiviláglott, hogy a nyugati javaslatok nem találtak egyöntetűen kedvező visszhangra. „nem szeretnénk azt a benyomást kelteni, hogy már minden rendben van, - mondotta.

namibiáról szóló pénteki szerkesztőségi cikkében a the new york times valószínűnek mondotta, hogy a dél-afrikai köztársaság a közeljövőben végül is belemegy a kérdés rendezésébe. „a fehér vezetők tudják, hogy minden amerikai elnök közül, akivel valaha is tárgyaltak vagy tárgyalni fognak, ronald reagan rokonszenvezik velük a leginkább. ez azt jelenti, hogy most a számukra legkedvezőbb feltételek között adhatnak függetlenséget annak a hatalmas, ásványokban gazdag területnek, amelyet törvényellenesen tartanak uralmuk alatt, - írta a lap.

namibia föladása „némi kockázattal, jár a biztonságát megszállottan féltő dél-afrika számára - folytatja a the new york times. a független namibia ugyanis a swapo uralma alá kerülhet. de a rendezésnek „áldásai, is lehetnek, - folytatta a lap és ezek között sorolta fel a költséges gerillaellenes háború befejeződését, valamint „a kubai erők és a szovjet tanácsadók távozását angolából, „és mivel namibiának szüksége van szakképzett fehérre és magánberuházásokra, a politikai pluralizmus is gyökeret verhet. az amerikai kormányzat feladata most az, hogy megkerülje az ensz-felügyelettel kapcsolatos dél-afrikai fenntartásokat, amelyeket az okoz, hogy az ensz-többség hivatalosan a swapo mellett áll - hangzott a cikk következtetése.

kf fg

08.18 061181 2383

Fi

--

sk0014 4 230 mtik1016

haig kontra weinberger

washington, 1981. november 6. /upi/afp/reuter/dpa/ - továbbra is kétértelműségek tarkítják az egyesült államok nukleáris stratégiáját, miután alexander haig külügyminiszternek és caspar weinberger hadügyminiszternek az atomfegyver „figyelmeztető célzatu bevetéséről, elhangzott, egymásnak ellentmondó kijelentése után az amerikai kormány mindkettőnek igazat adott. haig szerdán a szenátus külügyi bizottsága előtt kijelentette, hogy a nato-nak van olyan készenléti terve, amely szerint egy „hagyományos fegyverekkel vívott európai konfliktus esetén figyelmeztető célzattal atomtöltetet lőnének ki, „az atomfegyver tüntető jellegű alkalmazásával, ugymond, az ellenfél tudomására hoznák, hogy túllépi a hagyományos hadviselés határát.

caspar weinberger hadügyminiszter csütörtökön cáfolta haig kijelentését. „a nato egyetlen tervében sincs olyan, ami akár csak hasonlítana is ehhez és nem is kell ilyennek lennie, - jelentette ki a szenátus hadügyi bizottságának ülésén.

az amerikai külügy- és hadügyminisztérium, valamint a fehér ház még csütörtökön, közös nyilatkozatban igyekezett eloszlatni a két miniszter kijelentése által okozott zavart. mint a nyilatkozat hangsúlyozza, mindkét miniszternek igaza van, a nato korábban valóban fontolóra vette az atomfegyver „figyelmeztető, jellegű alkalmazását, mint lehetséges alternatívát, de mint nem praktikust félretette, és így az nem öltötte konkrét katonai terv formáját.

megfigyelők rámutatnak, hogy haig egyértelműen készenléti tervről beszélt, nem egyfajta elképzelésről, a nato nyugat-európai haderőinek főparancsnoka pedig „csak tudja, mit beszél, „.

azolt
a katonapolitikai irányvonal meghatározása körül folyó belharc újabb jeleként reagan elnök csütörtökön magához rendelte haiget és richard allen nemzetbiztonsági főtanácsadót. az egyórás megbeszélésen feltehetőleg felszólította őket, hogy vessenek véget a sajtóban is szellőztetett személyes párharcuknak.

reagan elnöknek a „korlátozott nyugat-európai nukleáris konfliktus, lehetőségéről szóló megnyilatkozása után a legújabb kijelentések ismét megerősítik a nyugat-európai békemozgalomnak a valódi amerikai szándékok iránt táplált gyanuját.

to lb

09.02 061181 2234

Fi

--

sk0015 4 230 mtik1017

salvador-egyesült államok

washington/new york, 1981. november 6. /upi/ap/pl/ - a washingtoni képviselőház amerikai közti albizottsága jóváhagyta azt a határozattervezetet, amely sürgeti reagan elnököt, hogy politikai eszközökkel oldja meg a salvadori válságot. a határozattervezet - melyet a képviselőház külügyi bizottságának is jóvá kell hagynia mielőtt a kongresszus elé kerül - egyebek között tartalmazza azt is, hogy a salvadori válság megoldása érdekében tárgyalásokat kell folytatni valamennyi érdekelt politikai erő képviselőivel.

Csütörtökön

a reagan-kormányzat szerint a salvadori polgárháboruban patthelyzett alakult ki, s ez a washington által támogatott junta bukásához vezet, hacsak az egyesült államok nem tesz sürgős lépéseket - jelentette a the new york times, a kormányzat magas rangú képviselőire hivatkozva. a lap szerint ugyanis haig amerikai külügyminiszter „nyomást fejt ki a pentagonra annak érdekében, hogy vizsgálja meg egy katonai akció végrehajtásának lehetőségét salvadorban, illetve ugyanilyen akciót kuba és nicaragua ellen,„ az újság kormányforrásokra hivatkozva arról tudósít, hogy a washingtoni hadügyminisztérium ellenzi az amerikai fegyveres erő bevetését közép-amerikában és a karib-tenger térségében.

washington dilemmáját az is nehezíti, hogy a salvadorban kormányon lévő kereszténydemokrata párt és jobboldali „ellenzéke,„ sem tud megegyezni a jövő év márciusára tervezett választásokat illetően. a katonai-polgári junta a múlt héten mintegy másfél év után ismét engedélyezte a politikai tevékenységet az országban a választásokra való felkészülés jegyében - ez természetesen nem vonatkozik a junta ellen harcoló baloldali erőkre, amelyek egyértelműen elutasították a választások junta által tervezett lebonyolítását. a junta ugyanis négytagú tanácsot állított fel a választások megszervezésére, de a testület három tagja a kormányon lévő kereszténydemokrata pártot képviseli. a szélsőjobboldali pártok csütörtökön együttesen követelték, hogy képviselők kapjanak helyet a választási testületben.

sr fg

09.08 061181 2073

Fi

-.-

sk0016 4 230 mtik1018

ensz - magyar felszólalás

new york, 1981. november 6. /mti/ - az ensz-közgyűlés szociális, humanitárius és kulturális kérdésekkel foglalkozó bizottságában csütörtökön felszólalt nagy lajos, a magyar küldöttség tagja. visszautasította azokat a nyugati törekvéseket, hogy az ensz emberi jogi intézményrendszerét más országok belügyeibe való beavatkozásra használják fel. hangsúlyozta, hogy a világszervezetnek fel kell lépnie az emberi jogok tömeges és durva megsértése ellen. rámutatott, hogy az emberi jogok tiszteletben tartásának alapvető feltétele a béke megőrzése és a nemzetközi feszültség enyhítése.

kulcsár tj

09.10 061181 0638

-.-

sk0017 4 230 mtik1019

hurrikán - kuba

havanna, 1981. november 6. /mti/ - a kubai meteorológiai intézet legújabb jelentése szerint a katrina ciklon folytatja kuba felé vezető útját. a trópusi mélynyomásból keletkezett ciklon ereje közben tovább növekedett és útját óránkénti 150 kilométert elérő szélviharok kísérik. a kubai meteorológiai intézet szerint a katrina ciklon immár hurrikánnak tekinthető és ezért fokozott veszélyt jelent kuba számára.

a trópusi szélvihar ugyanakkor megváltoztatta eredeti haladási irányát és északi irány helyett északkeleti irányban halad előre. ennek következtében feltehetőleg elkerüli havannát, és legerősebben az ország keleti megyéiben fogja éreztetni hatását. a kubai polgári védelem elrendelte, hogy az ország keleti területein kezdjék meg a mélyen fekvő területek lakosságának és állatállományának ideiglenes kitelepítését. a keleti megyékben viharos erejű szél fúj, trópusi felhőszakadások kíséretében.

a déli partok mentén a tenger hullámmása oly mértékben vált erőssé, hogy a hajók kikötése több helyütt szünetel. a viharra való készültséget az ország különböző megyéiben megszigorították, és felszólították a lakosságot, minden esetben tartsa magát a polgári védelmi bizottságok utasításaihoz.

ml/mh tj

09.30 061181 1258

R

sk0018 4 230 mtik1022

ndk - dél-jemen

berlin, 1981. november 6. /mti/ - szívélyes baráti légkör és a teljes egyetértés jellemzi az ndk és dél-jemen vezetőinek hivatalos tárgyalásait.

erich honecker, a nasszer kb főtitkára, az ndk államtanácsának elnöke csütörtökön délután tartotta első megbeszélését vendégével, ali nasszer mohammeddel, a jemeni népi demokratikus köztársaság párt- és állami vezetőjével. a megbeszéléseken szó volt a két ország együttműködéséről és a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseiről.

a jemeni szocialista párt ^{kb} főtitkára - aki előzőleg magyarországon tett hivatalos látogatást - öt napot tölt a német demokratikus köztársaságban. a magas rangú vendéget megkülönböztetett figyelemmel fogadták berlinben. ebben a két ország között kialakult szoros politikai és gazdasági kapcsolatok fejeződnek ki.

ali nasszer mohammedet berlini vendéglátói a „népek barátságának nagycsillagja, érdemrenddel tüntették ki. a kitüntetést erich honecker adta át a dél-jemeni államfőnek. csütörtökön este honecker diszvacsorát adott vendége tiszteletére.

a hivatalos megbeszélések pénteken folytatódnak.

bj/mh tj

10.14 061181 1142

--

sk0019 4 230 mtik1023

szovjetunió - állami díjak /1.rész/

moszkva, 1981. november 6. /mti/ - mint már jelentettük, a szovjetunióban az októberi forradalom évfordulójának előestéjén tették közzé az ideai állami díjasok listáját.

irodalmi, művészeti, építészeti alkotásokért összesen 18 díjat adtak ki, ezek közül többet alkotói kollektívák kaptak. a díjazottak között három költő és író van: mihail dugyin, aki a honvédő háború nemzedékének ismert képviselője, új versciklusaiért kapott díjat. pimen panycsenko, belorusszia egyik legismertebb költője. a harmadik irodalmi díjazott, vaszilij belov, a szovjet próza középnemzedékének

Fi

ismert képviselője, több írása jelent meg magyarul is. most elbeszéléskötetét jutalmazták.

a zeneművészek közül ketten kaptak díjat, egyikük, borisz stokolov hazánkban is ismert operaénekes, másikuk, vlagyimir sainszkij a szovjetunióban elsősorban gyermekeknek írt dalairól nevezetes. az előadóművészek közül a világhírű balerina, jekatyerina makszimova, a kijevei operaház ismert koloratur-szopránja, jevgenyija mirosnyicsenko került fel a díjazottak listájára.

a színházművészetben is két díj jelzi a sikereket: az egyiket a moszkvai vahtangov színház főrendezője, jevgenyij szimonov kapta, a másikat az örmény állami színház kollektívája, shakespeare coriolanusának színreviteléért. három játékfilm és egy dokumentumfilm is magas elismerésben részesült. a játékfilmek közül a nemzetközileg nagy sikert aratott, és magyarországon most műsorra tűzött film, a „moszkva nem hisz a könnyeknek”, egyik díjazott rendezője, operatőre, diszlettervezője, s a főbb szerepek alakítói - köztük vera alentova és alekszej batalov - lettek állami díjasok. a másik két díjazott film a gruz „partok”, és az azerbajdzsán „vallatás”, című film. a magas elismerésben részesült dokumentumfilm afganisztánról szól, és szerzői között van a hazánkban is ismert, a magyar televízióban többször is szerepelt kiváló szovjet külpolitikai újságíró, alekszandr bovin és a szovjet televízió közel-keleti kérdésekkel foglalkozó riportere és kommentátora, farid szejful-muljukov is. /folyt./

ki/jp tj

10.56 061181 2115

--

sk0020 4 230 mtik1024

szovjetunió - állami díjak /2. rész/

építészeti díjat két olimpiai létesítmény tervező kollektívája kapott: a joggal híres moszkvai olimpiai falu és a nem kevésbé jól sikerült tallini olimpiai vitorlás-központ tervezőit jutalmazták meg. két képzőművészeti és egy irodalomtörténeti-irodalompolitikai díjat is kiadtak. az utóbbi nyertese vitalij ozerov professzor.

tudományos művekért 16 tudós, illetve tudományos kollektíva részesült állami díjban, a természettudományok és a társadalom tudományok területéről. a díjazott munkák között vannak kiemelkedő fontosságú fizikai, kémiai, biológiai alapvető kutatások, köztük a magas hőmérsékletű plazma diagnosztizálási módszerei, amelyek az

Fi

irányított termonukleáris reakció megvalósításában játszhatnak nagy szerepet. díjat kapott matematikai kutatásaiért egy leningrádi tudósházaspár, dmitrij faggyejev professzor és felesége. magas elismerésben részesült több botanikai és növénytermesztési kutató, köztük az a kollektiva, amely a közép-ázsiai pusztaságok legelőinek hasznosítására dolgozott ki módszereket. tudományos díjban részesült az összetett nyelv háromkötetes szótára.

technikai díjat 26 kollektiva kapott, a legváltozatosabb technikai eljárások kidolgozásáért. díjazták például azt a csoportot, amely megoldotta egy kohászati üzem környezetvédelmi problémáit. díjat kaptak a lézeres sebészeti eljárások kidolgozását elvégző orvosok és műszaki szakemberek, peptidkutatók, akiknek munkája révén lehetővé vált az állattenyésztésben és a gyógyászatban egyaránt szükséges hormonok előállításáért. díjazták az új típusú számítógépek tervezőit - ezek a gépek a szocialista országok egységes számítógép-rendszerének részei. ugyancsak állami díjat kaptak az új fényesedőgépek tervezői. több díjat adtak ki állattenyésztési kutatásokért, a többi között egy új selyemhernyó-tenyésztési és feldolgozási eljárásért. a magas kitüntetés jutalmazza azokat a geológusokat, akik feltárták és kitermelésre készítettek elő a szovjetunió legnagyobb, külszíni fejtéssel kiaknázzható szénmezőjét, a kanysz-acsinyszki szénmezőt s azokat is, akik kidolgozták a nagyvárosok és ipari körzetek vízellátásának módszereit. két díjat kapott egy olyan kollektiva, amely az ipari rekonstrukció feladatainak meggyorsítását segítette elő munkássága eredményeivel.

a díjazottak között van öt - egyetemi-főiskolai, illetve technikai és szakiskolai - tankönyv is.

ki/tcs tj

11.08 061181 2417

.-.

sk0021 4 230 mtik1025

egyiptom - vizsgálat /1.rész/

rákos györgy, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1981. november 6. /mti/ - az egyiptomi legfelső állambiztonsági ügyészség befejezte a szadat elnök elleni merénylet kitervelésével vádolt szélsőséges szervezet 65 vezetőjének kihallgatását - adta hírül pénteken az al-ahram című félhivatalos kairói napilap.

R

a rendszer megdöntésének szándékával vádolt mozgalom irányítói közül kihallgatták abbud zumurt, tarek zumurt, mohammed abdessalam faragot, akiket a szervezet legfőbb vezetőiként tartanak számon. abbud zumurt, akiről úgy tudják, hogy a katonai elhárítás magas rangú tisztje volt, az október 6-i merénylet után két nappal kitört aszjuti zavargások nyomán fogták el. a „khomeinista forradalomra”, készülő mozgalomból hivatalos adatok szerint eddig 718 személyt tartóztattak le, s a hatóságok azt állítják, hogy a szervezet vezetőinek és tagjainak többsége így börtönbe került.

az al-ahram az eddigi vizsgálatok eredményének részleteit ismertette arról számol be, hogy a nagyjából felszámolt szervezet összesen öt - közelebről meg nem nevezett - csoportból állt össze. /korábbi jelentésekből ismeretes, hogy legfőbb erejét a takfir va hegra nevű fanatikus vallási csoport adta./ a mozgalom elemei - írja a lap - „ideológiai nézetkülönbségeiket”, félretéve egyetlen közös célért tevékenykedtek, s ez a rendszer megdöntése, saját államuk létrehozása volt. ennek keretében alapos tervező munkát hajtottak végre: feltérképezték mindazokat az intézményeket - rádió, televízió, rendőrségi épületek, az állambiztonság központjai -, amelyeket meg akartak szállni, s kiszemelték mindazokat a politikusokat, akiknek megölésére készültek. a kairói hivatalos álláspont - mint arról beszámoltunk - az, hogy szadat gyilkosai az ország valamennyi vezetőjét meg akarták semmisíteni. végső döntésüket az államfő elleni merényletről állítólag akkor hozták meg, amikor - szeptember 25-én - terveik leleplezése nyomán több vezetőjüket elfogták a hatóságok. a gyilkosságra ekkor még több tervet fontolgattak, mignem úgy határoztak, hogy azt az október 6-i katonai diszszemlén hajtsák végre. ehhez kapcsolatba léptek khaled ahmed al-iszlambulival hadnaggal és három társával, akik a hivatalos közlések szerint a merénylet végrehajtói voltak. /folyt./

rg/jp fg

11.12 061181 2307

.-.

sk0022 4 230 mtik1026

egyiptom - vizsgálat /2./

a nyilvánosnak ígért bírósági tárgyalás időpontját egyelőre nem tüzték ki.

a laikus ellenzék még szadat által bebörtönzött vezetői közül - ezt szintén az al-ahram jelentette - kórházba szállították fuad szirageddin 72 éves vafdistá politikust és fahim amint, az

R

ügyvédszakszervezet volt vezetőségi tagját, a politikai főügyész azután hozta döntését, hogy egy orvosszakértő megállapította: sebészi beavatkozásra szorulnak, a szirageddin elleni vizsgálatot, ezen a héten fejezte be az ügyészség, de még nem hozta nyilvánosságra állásfoglalását.

rg/tcs fg

11.13 061181 0607

--

sk0023 4 230 mtik1027

francia szenátus - kormány

dobsa jános, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1981. november 6. /mti/ - a francia szenátus /a kétkamarás francia parlament felsőháza/, megkezdte a decentralizálási törvényjavaslat tárgyalását, amelyet a nemzetgyűlés még a nyáron elfogadott. a szenátusban a baloldal nem rendelkezik többséggel, s ezt a jobboldal arra igyekszik kihasználni, hogy minél tovább elhuzza a törvényjavaslat törvényerőre emelését. végleg megakadályozni nem tudja, mert a francia alkotmány szerint a nemzetgyűlés akarata érvényesül, ha a szenátus által visszaküldött törvényjavaslatot a nemzetgyűlés ismét megerősíti.

mindenesetre a jobboldali szenátorok most azt a taktikát folytatják, hogy eljárási vitákat provokálnak, s rengeteg módosító indítványt terjesztenek elő. a vita során éles szópárbajra került sor defferre belügyminiszter és a jobboldali szenátorok között, a belügyminiszter megbélyegezte a szenátorok időhuzó taktikáját, s rámutatott: a módosító indítványok teljesen eltorzítanák a decentralizálási tervet, s ezért a kormány nem fogadhatja el azokat.

a le matin kommentárjában rámutat, hogy most már nemcsak a nemzetgyűlésben, hanem a szenátusban is éles polémia folyik és a belpolitikai légkör tovább romlik. a le quotidien de paris szerint a szenátorok nyílt háborút indítottak a kormány ellen és most már látható, hogy a szenátus komoly akadályt fog gördíteni a kormány reformterveinek útjába.

ds/jp lb

11.17 061181 1466

R

--

sk0024 4 230 mtik1028

begin - közös piac

hilu anna, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1981. november 6. /mti/ - a szaudi rendezési terv általában kedvező nyugat-európai fogadtatására válaszul izrael többfrontos ellentámadásba lendült.

menahem begin izraeli kormányfő csütörtökön figyelmeztette a közöspiaci országokat: csak azok az államok kaphatnak szerepet a sinai-félszigeten felállítandó nemzetközi ellenőrző erőkből, amelyek fenntartások nélkül elfogadják a camp david-i megállapodásokat. ezzel egyidőben ariel saron, az izraeli kormány hadügyminisztere bejelentette, hogy országa a megszállt arab földeken „nyolc újabb izraeli település létrehozásával felel a nyolcpontos szaudi tervre,„ a tel-avivi állásfoglalások a camp david-i különalku kizárólagosságának hangsúlyozásával egyértelművé kívánják tenni, hogy izrael a háromoldalu megállapodás révén véglegesíteni akarja ellenőrzését az elfoglalt arab területeken, s előre útját kívánja állni minden olyan tervnek, amely e kereteket tágítva napirendre tüzi a palesztin területek visszaadását.

begin kormányfő csütörtökön, eilatban mondott beszédében ingerült hangon reagált lord carrington angol külügyminiszter rijadi megnyilatkozásaira. kijelentette: lord carrington téved, ha azt hiszi, hogy a sinai ellenőrző erők feladata az izraeli csapatok kivonulásának felügyeletét jelenti. ha a közös piaci országok nem fogadják el camp david-et olyannak amilyen, jobb, ha katonáik otthon maradnak.

a kormányfő emlékeztetett arra, hogy az izraeli knesszet e hét elején egyugyanazon határozatban utasította el a nyugat-európai országok 1980-as velencei nyilatkozatát - amely a pfsz bevonását sürgette a béketárgyalásokba -, és a fahd-terv néven ismert rijadi elképzeléseket, amelyek független palesztin állam létrehozását javasolják. /folyt./

hf/mh fg

11.22 061181 1824

R

--

sk0025 4 230 mtik1029

begin - közös piac /2.rész/

a velencei nyilatkozat kifejezetten tartalmazza izrael állam 1967-es határának elismerését; ugyanerre a szaudi tervben is van utalás.

izraeli vezető körök egyre gyakrabban adnak hangot a nyugat-európai szándékok iránti gyanakvásnak. tel-aviv aggódik, mert szerinte ezek az országok, jóllehet korábban vonakodtak a camp david-i alku egyértelmű támogatásától, most azért sietnek jelentkezni a sinai nemzetközi ellenőrző erők kötelékébe, mert arra számítanak, hogy a félsziget visszaszolgáltatásával lezárul az egyiptomi-izraeli különbéke szakasza, s új lehetőségek nyílnak egy szélesebb rendezési formula felé.

jichak samir az izraeli diplomácia vezetője szerdán leplezetlen fenyegetés formájában hozta az érintett országok tudomására, hogy ha csak bírálni merik a különalkut, máris kirekesztik magukat az áprilisban felállítani tervezett sinai erők részvevői közül. a külügyminiszter szavaiból kitűnt, hogy tel-aviv az egyesült államok segítségével kívánja „rendre utasítani”, a nyugat-európaiakat: samir közölte, hogy az izraeli hivatalos álláspontról washingtonon keresztül küldtek jegyzéket az érintett országoknak.

hf/mh fg

11.27 061181 1190

--

sk0026 4 230 mtik1030

koszovo

belgrád, 1981. november 6. /mti/ - „koszovo autonóm tartományban a helyzet teljes normalizálásáért és a politikai stabilitásért az ellenség ellen folytatott harcnak továbbra is határozottnak, még konkrétabbnak és hatékonyabbnak kell lennie”, - állapította meg belgrádi ülésén a jugoszláv dolgozók szocialista szövetségének /népfront/ szerbiai választmánya. - „e harcban nincs helye az opportunizmusnak, ingadozásnak, liberalizmusnak és a kompromisszumoknak.”,

„az ellenforradalmi erők elleni harc keretében különösen időszerű a szerbek és a crnogorácok koszovóról történő kitelepülésének megakadályozása. ez a folyamat az ismert ellenséges

tüntetések óta tart, és a kommunista szövetség és a szervezett szocialista erők feladata, hogy azt feltartóztassák. a kitelepülőkre különféle nyomás nehezedik. ezt meg kell szüntetni,, - mutatott rá a választmány, amely végül az albán munkapárt viii. kongresszusának állásfoglalásait érintve leszögezte: „az albán munkapárt legmagasabb fóruma nyíltan támogatta a koszovói ellenforradalmi erőket. ez durva és egyértelmű területi követelés koszovóval, szerbiával és jugoszláviával szemben.,,

már/tcs tj ng

12.20 061181 1183

--

sk0027 4 230 mtik1031

kanadai alkotmány

ottawa, 1981. november 6. /afp/ - ottawában a kanadai szövetségi kormány és a tíz tartomány közül kilenc csütörtökön megegyezett az államszövetség alkotmányának „honosításában,,, ami lehetővé teszi a gyarmati helyzet utolsó, formális csökevényének felszámolását. a volt angol gyarmat alkotmányát a brit parlament törvénye alkotja.

a franciaajku québec magára maradt az alaptörvény honosításának tervét korábban ellenző nyolc tartomány közül: változatlanul ellenzi azt, mivel az állampolgári jogok chartájában québec nyelvi-kulturális életének aláásását látja.

a megegyezés felszólítja a londoni parlamentet, hogy az ország alkotmányát - az annak módosítását szabályozó formulával és az állampolgári jogok chartájával kiegészítve - ruházza át a kanadai parlamentre.

a kompromisszum értelmében a trudeau miniszterelnök által szorgalmazott és az alaptörvényhez csatolandó chartát az állampolgári jogokról, valamint az alkotmány módosítását szabályozó formulát az alaptörvény honosítása után a szövetségi kormánynak és legalább hét, kanada lakosságának legkevesebb felét képviselő tartománynak jóvá kell még hagynia.

ta

az ottawai megegyezés véget vet az 53 éve tartó huzavonának az alkotmány körül, de szembeállítja québecet kanada többi részével. a tartomány elszakadását szorgalmazó québeci kormány, amely a kanadából való kiválás tervét felfüggesztette, ismét napirendre tűzheti azt.

to lb ng

12.28 061181 1455

--

sk0028 4 230 mtik1032

gandhi bulgáriában

szófia, 1981. november 6. /mti/ - indira gandhi, az indiai köztársaság miniszterelnöke todor zsvkovnak, a bkp kb főtitkárának, a bolgár államtanács elnökének meghívására pénteken hivatalos baráti látogatásra bulgáriába érkezett.

az indiai kormányfőt és kíséretét a bolgár és indiai nemzeti zászlókkal, kétnyelvű üdvözlő feliratokkal diszített szófia repülőtéren todor zsvkovval az élen a bkp és a bolgár állam vezetői köszöntötték. indira gandhit a szófia dolgozók százai és a szófia indiai kolónia tagjai is üdvözlötték.

a rabotnicseszko delo, a bkp kb lapja pénteki szerkesztőségi kommentárjában elemezte a bolgár-indiai kapcsolatokat, kiemelve, hogy azoknak mélyek a gyökerei és szilárdak a hagyományai. a legfelsőbb szintű bolgár-indiai tárgyalások kétségkívül hozzájárulnak a kétoldalú kapcsolatok további gyümölcsöző fejlődéséhez, a két ország kedvező viszonyának a nemzetközi béke, biztonság és együttműködés javára való megszilárdulásához - mutatott rá a rabotnicseszko delo.

ék/jp ht ng

12.55 061181 1053

ta

--

sk0029 4 230 mtik1033

rövid hírek

marokkó - kormányátalakítás

rabat, 1981. november 6. /reuter/ - kizárták a marokkói kormánykoalícióból az ország egyik vezető pártjának képviselőit. a csütörtökön bejelentett kormányátalakítás eredményeként a kabinetben nem lesz képviselője a függetlenek nemzeti tömörülése /rni/ elnevezésű pártnak, amely a 272 tagu parlamentben 93 mandátummal rendelkezik és az eddigi kormányban hat miniszterrel vett részt. a döntést megelőzően maati buabid miniszterelnök elutasította az rni elnökének, ahmed oszmán volt kormányfőnek azt a követelését, hogy pártja - parlamenti súlyának megfelelően - több tárcát kapjon.

környezetvédők

frankfurt am main, 1981. november 6. /ap/ - a nyugatnémet rendőrség pénteken ismét felszámolta a frankfurti repülőtér mellett kunyhókból és sátrakból emelt települést, amelyet a környék lakói és a környezetvédők hoztak létre a repülőtér új kifutópályájának építése elleni tiltakozásul. a „települést”, a hét elején egyszer már szétverték a hatóságok. a rendőri akció során ezúttal 99 személyt vettek őrizetbe, mert nem voltak hajlandók elhagyni a „környezetvédelmi falut”, a rendőrség azt is vizsgálja, hogy a letartóztatottaknak volt-e közülük a hét elején frankfurtban végrehajtott pokolgépes akciókhoz.

havannai találkozó

havanna, 1981. november 6. /taszsz/ - havannában befejezte munkáját a latin-amerikai országok társadalomtudományi kérdésekkel foglalkozó tudósainak értekezlete. a földrész nyolc országa képviseltette magát a tanácskozáson, amelyen megvitatták, hogy milyen feladatok várnak a kontinens tudósaira az elkövetkező években.

sr fg ng

13.00 061181 1641

ta

--

sk0030 4 230 mtik1034

ensz - gazdasági együttműködés

new york, 1981. november 6. /taszsz/ - az ensz közgyűlése csütörtökön meghatározatlan időre elnapolta az átfogó nemzetközi gazdasági együttműködésre vonatkozó tárgyalásokról egy nappal korábban kezdődött vitáját.

a világszervezet 1979-ben fogadott el olyan határozatot, amely rögzítve a fejlődő országok helyzetét, intézkedett a tárgyalások megindításáról. e szerint az ensz keretében megrendezendő tárgyalásokon valamennyi alapvető problémát érinteni kell, nevezetesen a nyersanyag-, az energia-, a kereskedelmi és a pénzügyi kérdéseket. a szerdai megnyitón az algériai küldött hangsúlyozta, hogy a tárgyalások semmit sem veszítettek időszerűségükből.

a taszsz hírügynökség a hírrel kapcsolatos kommentárjában rámutat: a tárgyalások az egyesült államok obstrukciós politikája miatt fulladtak kudarcba, mivel az egyesült államoknak nem érdeke az ilyen tárgyalások folytatása. washington elutasítja a fejlődő országoknak az igazságos gazdasági kapcsolatok kialakítására vonatkozó követeléseit és helyettük saját „receptjét”, - a magánszektor fejlesztését és a nyugati monopóliumok fokozott tőkebefektetéseit - ajánlja. csak hogy éppen ilyen módon nem lehet erősíteni a gyenge, fejletlen gazdasággal rendelkező fejlődő országokat. a 70-es években például a multinacionális vállalatok minden egyes, a fejlődő országokban befektetett dollárjuk után 2,4 dollár hasznot huztak.

washingtonban nem csinálnak titkot abból, hogy az egyesült államok a jövőben is a fejlődő országok kirablását lehetővé tevő kapcsolatokat kívánja fenntartani. ennek érdekében akadályozza az amerikai küldöttség a tárgyalásokat és igyekszik azok színterét a közgyűlésből az ensz szakosított szerveibe áthelyezni, ahol jobb pozíciókkal rendelkezik - hangzik a taszsz kommentárjában.

kr ht ng

13.08 061181 1831

ta

-.-

sk0031 4 230 mtik1035

Lengyelországi helyzetkép /1. rész/

kelemen istván, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1981. november 6. /mti/ - mint a trybuna ludu pénteki kommentárjában írja, a lengyel közvélemény igen nagy érdeklődéssel fogadta a hírt, hogy wojciech jaruzelski hadsereg tábornok, a lemp kb első titkára, miniszterelnök találkozott jozef glomp érsekkel, a lengyel katolikus egyház prímásával és lech walesával, a „szolidaritás” elnökével. a lemp központi lapja megállapítja: most a „szolidaritáson”, a sor - a szervezet lépéseit „az egész társadalom feszült várakozása kíséri... a „szolidaritás”, országos bizottságának e heti ülése is bizonyítja, hogy a szervezetben működő mérsékelt erőknek nem lesz könnyű dolguk, a regionális szervezetek ugyanis radikális módon önállósulnak, ezen felül nézetkülönbségek vannak magán az országos bizottságon belül is. a vezető testület számos tagja az ugynevezett „aktív sztrájkot”, erőlteti és ezzel a gazdasági élet végérvényes szétzilálására törekszik. az ő befolyásuk nyomán fogadták el az országos bizottság ülésén azt a határozatot, amely szeparatista módon „népszavazást”, hirdetett az állami vállalatokról és az önkormányzatról szóló, az állam legfelsőbb hatalmi szerve, a szejm által jóváhagyott törvényekről. a trybuna ludu megállapítja: a nemzeti egyetértés frontjának gondolata a párttól származik, és a párt a maga részéről továbbra is mindent elkövet, hogy közös munkával sikerüljön ezt megteremteni. /folyt./

kn/tcs ht ng

13.26 061181 1491

-.-

sk0032 4 230 mtik1036

Lengyelországi helyzetkép /2. rész/

x x x x x x x

varsó és a varsói vajdaság télre való előkészületeiről tanácskozott a lemp vajdasági bizottsága, stanislaw kocioleknek, a fővárosi pártbizottság első titkárának elnökletével. mint a pénteki lapok beszámolnak róla, az ülésen hangsúlyozták, hogy a lakások fűtése érdekében minden lehetséges tartalékot igénybe kell venni. ami az energia- ellátást illeti, áramszünetekre mindenképpen szükség lesz, de a részletesen kidolgozott terv szerint ezek nem fogják érinteni a közműveket, a kórházakat és az élelmiszert előállító

ta

nagyüzemeket. gondok vannak és lesznek a közlekedéssel, mégpedig nemcsak az ismert gumi- és akkumulátor- hiány miatt, hanem a szervezetlenség következtében is. ez utóbbit feltétlenül meg kell szüntetni - állapította meg a varsói vajdasági pártbizottság és egyben határozatban kötelezte a vajdasági válságellenes stábot, hogy tegye meg a megfelelő intézkedéseket.

x x x x x x x

tizenhatodik napja tart a sztrájk a zielona gorai vajdaságban, és ez naponta 150-200 millió zloty kárt okoz a népgazdaságnak. a vajdaság városaiban áll a tömegközlekedés, így azokba az üzemekbe, ahol mégis folyik a munka, gyalog tudnak csak eljutni a dolgozók. tart a sztrájk a „sosnowiec”, szénbányában is, amelynek dolgozóihoz a munka felvételét sürgető felhívást intézett a lemp katowicei vajdasági bizottsága. az ország többi részén folyik a termelés, de több olyan körzetben, ahol ezen a héten szüntek meg a sztrájkok, még folynak a tárgyalások a kormány és a regionális „szolidaritás”, szervezetek képviselői között.

kn/tcs ht ng

13.31 061181 1622

--

sk0033 4 260 mtik1037

bartók-émlékérmek átadása párizsban

párizs, 1981. november 6. /mti/ - dr. bényi józsef párizsi magyar nagykövet csütörtökön este a párizsi magyar intézetben ünnepélyes keretek között nyújtotta át a bartók-émlékérmeket azoknak a francia személyiségeknek, akik különösen sokat tettek a nagy zeneszerző népszerűsítéséért, műveinek tolmácsolása terén.

a nagykövet az ünnepségen mondott beszédében hangsúlyozta, hogy franciaország világviszonylatban is páratlan intenzitással, szeretettel és hozzáértéssel ünnepli bartókot, a francia kulturális minisztérium kezdeményezésére nagyszabású bartók-ciklust bonyolítanak le és a rádió és televízió egész éven át rendkívül színvonalas műsorokat szentel bartók emlékének.

a következő francia személyiségek kapták meg a bartók-émlékérmeket: philippe autexier zenetudós, daniel barenboim karnagy és zongoraművész, az orchestre de paris igazgatója, pierre boulez zeneszerző, jacques charpentier, a kulturális minisztérium fősztályvezetője, pierre citron zenetudós, egon kenton, bartók

ta

kortársa és barátja, a bartók kamaraműveit előadó vonósnégyes tagja, claude samuel zenekritikus, a franciaországi bartók-ciklus kormánybiztosa, albert richard, a revue musicale igazgatója, számos bartókról szóló mű kiadója.

jean gergely egyetemi tanár, a franciaországi bartók emlékbizottság elnöke és jean robin, a festival international de danse de paris főigazgatója budapestben vette át a bartók-émlékérmeket.

az emlékérmek átnyújtása után hangverseny következett, amelyen csengery adrienne, bakki józsef zeneszerző és zongoraművész kíséretével, bartók- és kodály-dalokat énekelt és bakki józsef egyik szerzeményét is előadta.

szerdán és csütörtökön kétnapos bartók-szemináriumot rendeztek a magyar intézetben. több neves francia és franciaországban élő magyar zenetudós és író előadásokat tartott bartók művészetéről.

ds/zsa lb ng

13.38 061181 1897

--

sk0034 4 230 mtik1038

libanon - arab bizottság

böcz sándor, az mti tudósítja jelenti:

beirut, 1981. november 6. /mti/ - szárkisz libanoni államfő elnökletével szombatön külügyminiszteri szintű ülést tart beirutban az arab liga négyes bizottsága, amelynek munkájában a sziriai, a szaúd-arábiai és a kuvaiti diplomácia vezetője, valamint a liga főtitkára vesz részt. ez önmagában is biztató fejlemény. a bizottság több mint két hónapja hozott határozatait ugyanis tulnyomórészt papíron maradtak, ezért az utóbbi időben az is kétségesse vált, hogy folytatódna-e egyáltalán az arabközi erőfeszítések libanon helyzetének normalizálására, avagy - a jobboldali követelésekkel összhangban - kísérlet történik a polgárháborús válság rendezésének nemzetköziesítésére, illetve amerikanizálására.

a négyes bizottság ezúttal főként annak a határozatának próbál érvényt szerezni, amely megtiltotta az illegális fegyverbehozatalt. e célból arabközi testületet hoznak létre a tengeri kikötők ellenőrzésére. ez az intézkedés egyúttal azt is célozza, hogy a falangista párt ne csak szavakban szakítsa meg az együttműködést izraellel, hanem a valóságban is.

ta

15.35
✱

ami a beirut keleti és nyugati részét összekötő átkelőhelyek megnyitását illeti, a haladó erők nemzeti mozgalma ellenzi, hogy a jobboldali befolyás alatt álló, átszervezésre szoruló libanoni hadsereg biztonsági feladatokat kapjon a demarkációs vonal keleti oldalán.

a szaudi és a kuvaiti külügyminiszter beirutba érkezése előtt megbeszélést folytat damaszkuszban hafez asszad szíriai elnökkel és abdel halim khaddam külügyminiszterrel.

a szombati tanácskozáshoz kedvező légkört teremtettek azok az összehangolt intézkedések, amelyeket a nemzeti mozgalom, a siita félkatonai szervezet és a palesztin ellenállás fogatosított hétfőtől nyugat-beirutban, mint arról beszámoltunk, elhatározták a fővárosban lévő katonai táborok, támaszpontok kitelepítését, a harcállások, erődítmények felszámolását, egyidejűleg megtiltották a különböző fegyveres alakulatok tagjainak a nyilvános fegyverviselést, a lőfegyverek bármilyen célú használatát, barikádok, uttorlaszok létesítését, az intézkedéseket az arab /szíriai/ békefenntartó erők felügyelete alatt hajtják végre. a következő szakaszban eltávolítják beirutból az összegyűjtött fegyvereket, majd a szociális, egészségügyi problémák megoldása kerül előtérbe.

bz/jp pn ng

13.58 061181 2383

--

sk0035 4 230 mtik1039

villámháboru - novoje vremja

moszkva, 1981. november 6. /mti/ - negyven évvel a német hadseregnek a moszkvai csatában elszenvedett veresége, a villámháborus tervek meghiusulása után napjainkban ismét sokszor irnak nyugaton, elsősorban az egyesült államokban és az nszk-ban ennek a kudarcnak az okairól - állapítja meg a novoje vremja legújabb számában megjelent cikkében p. zsilin altábornagy. véleménye szerint e nagy érdeklődés legfőbb oka az, hogy a reakciós nyugati katonai teoretikusok megfelelően korszerűsített formában ma is alkalmazhatónak tartják a villámháborus módszert a szovjetunióval és más szocialista országokkal szemben. ezt bizonyítja, hogy a hitleri hadsereg kudarcának okait magának hitlernek a „fatális tévedéseiben”, a szovjet hadsereg nagy számbeli fölényében és az orosz tél okozta megpróbáltatásokban próbálják felfedezni.

ta

SV
101

ezek az elméletek azonban igen távol állnak a valóságtól - mutat rá a novoje vremja cikkének szerzője, hangsúlyozva: a villámháborus tervek összeomlásának oka, és ezt jó ha számításba veszik ennek az elméletnek mai propagálói is, a szovjet hadvezetés magasszintű katonai tudása, a szovjet harcosok bátorsága, a szovjet embereknek társadalmi rendjükbe vetett hite és az a végső elszántsága volt, hogy minden eszközzel megvédik hazájukat. a hitlerista stratégák, és erről ma sokan megfélemedeznek, akkor tévedtek legjobban, amikor arra számítottak, hogy csak egy ellenséges hadsereget kell legyőzniük, és nem gondoltak arra, hogy az egész szovjet nép ellenállásával találják szembe magukat - állapítja meg a novoje vremja cikke.

fl/zsa ht ng

14.04 061181 1621

--

sk0036 4 270 mtik1041

picasso-kiállítás

madrid, 1981. november 6. /mti/ - pablo picasso születése 100. évfordulójának megünneplése keretében a világhírű spanyol festő életművét bemutató kiállítást nyitott meg pénteken délben a madridi modern művészetek muzeumában i. jános károly spanyol király. a világ sok nagy muzeuma adta kölcsön a kiállítás időtartamára a 100 millió dollár értékre becsült 139 alkotást. a kölcsönzők között van spanyolországi, franciaországi és amerikai muzeumok és képtárak mellett a leningrádi ermitázs és a moszkvai puskin muzeum is. a kiállítással egyidőben a madridi prado muzeum cason del buen retiro épületében megtekinthető a guernica is. a kiállítást december 27-ig tartják nyitva, majd tovább viszik a barcelonai picasso muzeumba, ahol a látogatók január 11-től február 28-ig tekinthetik meg.

a kiállítás megnyitására a spanyol fővárosba érkeztek a világ jelentős képtárainak picasso-szakértői.

leh/zsa pn ng

14.46 061181 0946

ta

SV
101

--

sk0037 4 300 mtik1042

embargó 15.30 óráig!

usztyinov - ünnepi beszéd /1. rész/

moszkva, 1981. november 6. /mti/ - dmitrij usztyinov marsall, az szkp kb politikai bizottságának tagja, a szovjetunió honvédelmi minisztere mondott beszédét pénteken moszkvában, a nagy októberi szocialista forradalom 64. évfordulóján rendezett diszünnepegen.

- a szovjetunió változatlanul abból indul ki, hogy lehetséges megakadályozni a nukleáris háborút, megőrizni a békét - hangoztatta a többi között beszédében. szólt a szovjetunió belpolitikájáról, gazdaságáról, megállapítva: a szovjet ország alkotó erejének virágjában, hatalmas gazdasági potenciál birtokában köszönti az évfordulót. ma a szovjetunió ipari termelése nagyjából annyi, mint amennyi nyugat-európa valamennyi országáé együttvéve. az egy lakosra jutó nemzeti jövedelem az elmúlt három ötéves terv időszakában megkétszereződött, és a jelenlegi ötéves terv is nagyfontosságú szociális intézkedéseket irányoz elő.

a nemzetközi helyzetről szólva dmitrij usztyinov rámutatott: az imperializmus agresszivitása a helyzet kiéleződéséhez vezetett, és ez a tény méginkább időszerűvé teszi az szkp xxvi. kongresszusán előterjesztett szovjet békeprogram megvalósítását, mindenekelött a fegyverkezési verseny megfékezésére irányuló javaslatokét. az egyesült államok jelenlegi kormánya a világ különböző térségeiben válsághelyzeteket hoz létre, nyíltan arról beszél, hogy az erő nyelvén akar a szovjetunióval beszélni. a szovjetunió azonban eddig sem engedte meg, hogy bárki is a fenyegetések, a diktátumok nyelvén beszéljen vele és ezután sem engedi meg ezt. a gyümölcsöző párbeszéd egyetlen reális alapja az egyenlőség és az egyenlő biztonság elvének tiszteletben tartása lehet, ahogyan azt leonyid brezsnyev a der Spiegel című nyugatnémet hetilapnak adott interjújában is kifejtette - állapította meg a szovjet honvédelmi miniszter. /folyt./

ki/dj ht ng

14.50 061181 1906

ta

35
171

--

sk0038 4 300 mtik1043

embargó: 15.30 óráig!

usztyinov - ünnepi beszéd /2. rész/

- a szovjetunió kész arra, hogy becsületesen, konstruktív módon, az igazságos megoldásra törekedve vegyen részt a közepes hatótávolságú nukleáris fegyverekről folytatandó tárgyalásokon. a washingtoni kormány magatartása azonban mindenképpen óvatosságra int. hiszen csaknem egyidőben azzal, hogy beleegyezett a tárgyalásokba, a hadászati nukleáris erők példátlan méretű növelését jelentette be. ezt semmiképpen sem lehet a küszöbön álló tárgyalások pozitív politikai nyitányának minősíteni - mondotta usztyinov marsall.

- a szovjetunió, az amerikai magatartással ellentétben, kiáll azért, hogy folytassák a hadászati fegyverek korlátozását, adjanak elsőbbséget az olyan pozitív változásoknak, amelyeket a helsinki megkötött európai biztonsági és együttműködési értekezlet kezdett meg. a szovjet emberek biznak abban, hogy leonyid brezsnyev küszöbön álló látogatása az nszk-ban hozzájárul európa és az egész világ biztonságának megerősítéséhez.

usztyinov marsall szólt arról, hogy a szocialista országok szorosan összeegyeztetik külpolitikai tevékenységüket. ez különösen nagyfontosságú most, amikor az imperialista hatalmak növelik velük szemben a politikai és a gazdasági nyomást. a honvédelmi miniszter határozottan elítélte ezzel kapcsolatban a kuba ellen intézett amerikai fenyegetéseket és szólt arról, hogy a reakciós erők ma nagy reményeket fűznek a lengyelországi eseményekhez. a belső és a külső reakció arra törekszik, hogy lengyelországban felszámolja a szocialista rendszert, visszaállítsa a burzsoá rendet, elszakítsa az országot a szocialista közösségtől és ezzel megváltoztassa a második világháború következményeképpen kialakult helyzetet. ez azonban - hangoztatta dmitrij usztyinov - sohasem következhet be. a lengyel egyesült munkáspártban, a dolgozók széles rétegeiben mindinkább erősödik az a határozott szándék, hogy visszaverik a hatalomra nyíltan törő szocialistaellenes erőket. a lengyel kommunisták, az igaz lengyel hazafiak ezen az uton járva mindig teljes támogatásra találhatnak a testvérországokban. senki se kételkedjék abban, hogy a szocialista országok készek történelmi vívmányaik megvédésére és ehhez megvan a képességük is - szögezte le a szovjetunió honvédelmi minisztere. /folyt./

ki/zsa ht ng

14.58 061181 2325

ta

35
171

--

sk0039 4 300 mtik1044

embargó 15.30 óráig!

usztyinov - ünnepi beszéd /3. rész/

usztyinov a szovjet katonai doktrínáról szólva megállapította: ennek tartalmát csupán azok a feladatok jelentik, amelyek a szovjet emberek békés munkájának védelméből, a szovjetunió szuverenitása és területi integritása megvédéséből, az ország barátai és szövetségesei biztonságának biztosításából származnak. Teljességgel hazug az a nyugati állítás, amely szerint a szovjet katonai doktrína abból indulna ki, hogy lehetséges az első, a potenciális ellenfél fegyverzetét megsemmisítő nukleáris csapás, lehetséges a nukleáris háború túlélése, sőt a győzelem kivívása az ilyen háborúban. A szovjetunió erőfeszítései, békés javaslatai és kezdeményezései - éppen ellenkezőleg - arra irányulnak, hogy ne engedjék meg sem az első, sem a következő nukleáris csapásokat, megakadályozzák a nukleáris háborút és még kirobbanásának lehetőségét is felszámolják.

a miniszter hangsúlyozta: felelőssége teljes tudatában jelenti ki, hogy mind a hadászati nukleáris fegyverek, mind a közepes hatótávolságú nukleáris eszközök, mind pedig a hagyományos fegyverzet terén jelenleg viszonylagos egyenlőség van a szovjetunió és az egyesült államok, a varsói szerződés és a nato között. az állítólagos szovjet katonai fenyegetésről terjesztett állítások csupán ködfüggönyül szolgálnak arra, hogy elleplezzék az egyesült államok hegemonista törekvéseit, a nato katonai előkészületeit.

a szovjet emberek a békét és a társadalmi haladást védelmezik, amikor megvédik a szocializmus vívmányait, a nemzetközi politikában kitartanak amellett az új kezdet mellett, amelyet az októberi forradalom hirdetett meg, továbbra is hűek maradnak ehhez a nagy ügghöz - mondotta beszédében usztyinov marsall.

ki/dj ht ng

15.02 061181 1775

ta

ST
171

--

sk0040 4 230 mtik1045

angol-ir csucstalálkozó

aczel endre, az mti tudósítója jelenti:

London, 1981. november 6. /mti/ - pénteken délben Londonban angol-ir csucstalálkozó kezdődött. a két kormányfőnek: margaret thatchernek és garret fitzgeraldnak ez az első közvetlen találkozósa - alig egy évvel ezelőtt thatcher asszonynak még a korábbi ir miniszterelnök, charles haughey volt a partnere.

a csucstalálkozó központi témájának a dublin által javasolt ir-angol tanács életrehozása tűnik. dr. fitzgerald azt szeretné, ha ebben a tanácsban a két kormány képviselőin kívül észak-ir politikusok is helyet kapnának. thatcher asszony azonban - nem utolsósorban az észak-ir protestánsok vad ellenállása miatt - nem rokonszenvezik az ötlettel. mindazonáltal a két álláspont között létezik egy legkisebb közös nevező, az nevezetesen, hogy nagy-britannia és az ir köztársaság között a kapcsolatok javítása érdekében intézményes politikai kapcsolatot kell létesíteni. ennek valószínű formája valamilyen kormányközi testület lesz, amelyből az észak-ir politikai tényezők kirekesztődnének.

az ir sziget két fele közötti viszony elevenebbé tétele ilyen formán a gazdasági szférára korlátozódik majd. megállapodás született arról, hogy észak-írországnak a köztársaságtól elektromos áramot vásárol és cserébe földgázt szállít.

ae/dj lb ng

15.06 061181 1336

--

sk0041 4 300 mtik1046

izrael-dél-libanon

beirut, 1981. november 6. /mti/ - páncélosok támogatta izraeli csapatok hatoltak be a haddad-féle jobboldali miliciák ellenőrzése alatt álló dél-libanoni határövezetbe - jelentette pénteki adásában a beiruti falangista rádió. az inváziós erők a talat nhasz és az al-madzsidiye települések térségében helyezkednek el. az izraeli hadvezetés egyidejűleg további erősítéseket irányított a libanoni határra, ahol már hosszabb ideje folynak a csapatösszevonások.

ta

16.10
P

mint jelentettük, saron izraeli hadügyminiszter és ejtan vezérkari főnök hétfőn helyszíni szemlét tartott a dél-libanoni határövezetben a julius vége óta fennálló tüzszünet állítólagos palesztin megsértésével kapcsolatban. az izraeli kormány azzal fenyegetőzött, hogy erőteljes megtorlással válaszol a tüzszünet „bármifajta megsértésére”. begin miniszterelnök pedig megismételte azt a fenyegetést, hogy az izraeli légierő megsemmisíti a libanonba telepített sziriai légvédelmi rakétákat. a pfsz vezetői és a damaszkuszi kommentárok arra figyelmeztetnek, hogy az izraeli fenyegetőzéseket várhatóan agresszív lépések követik.

bz/dj pn ng

15.11 061181 1147

--

sk0042 4 230 mtik1047

amerikai veteránok

new york, 1981. november 6. /taszsz/ - az amerikai fegyveres erők veteránjainak egy csoportja azt követeli a kormánytól, hogy tegye közzé azoknak az amerikai katonáknak a névsorát, akik a különféle nukleáris kísérletek során sugárfertőzést szenvedtek.

sajtójelentések szerint sok amerikai katona - akiket a pentagon kísérleti alanyként használt fel a nukleáris fegyverek kipróbálása során - halt meg fehérvérűségben vagy más rákos megbetegedésben. azt is tudni vélik, hogy a hadügyminisztérium szándékosan küldött katonákat a nukleáris kísérleti övezetekbe, hogy tanulmányozza a radioaktív sugárzás hatását az emberi szervezetre. a fegyveres erők volt tagjait tömörítő szervezet adatai szerint 1945 és 1960 között a pentagon csaknem 250 ezer teljesen gyanútlan embert használt fel embertelen „tudományos” kísérleteihez. napjainkban azok az amerikai katonák vannak kitéve sugárfertőzés veszélyének, akik résztvesznek a mikronéziai eniwetok korallzátony sugármentesítésében. eniwetokon, mint emlékeztetés, az egyesült államok 1950 és 1960 között nukleáris kísérleteket végzett.

ur pn ng

15.16 061181 1133

ta

18. ¹⁰

--

sk0043 4 230 mtik1048

tüntetési felhívás

madrid, 1981. november 6. /mti/ - a spanyol értelmiség, a kulturális élet 85 kimagasló képviselőjének aláírásával felhívás jelent meg, amely felszólítja a spanyolokat: tömegesen vegyenek részt „a békéért, a leszerelésért és a szabadságért”, jelszóval november 15-én madridban tartandó tüntetésen. a felhívás rámutat: az államok percenként 96 millió pezétát költenek fegyverkezésre, miközben naponta 42 ezer ember hal éhen a világon. a meglévő 60 ezer nukleáris fegyver robbanó ereje másfélmillió hirosimai atombombáéval egyenlő. európát egy korlátozott nukleáris háború szinteréül választották.

a tüntetés összehívását felipe gonzález, a spanyol szocialista munkáspárt főtitkára jelentette be az ország tervezett nato-tagságáról tartott képviselőházi vitában. megszervezésére pártönkivüli szervezetek - az emberi jogok védelmére alakult szövetségek, környezetvédelmi szervezetek stb. vállalkoztak, de csatlakoztak hozzájuk a legfontosabb spanyol baloldali politikai pártok és a szakszervezetek, így a spanyol szocialista munkáspárt, a spanyol kommunista párt, a munkásbizottságok szakszervezeti szövetsége és az ugt is.

leh/zsa pn ng

15.19 061181 1180

--

sk0044 4 230 mtik1049

lengyel parasztpárt

varsó, 1981. november 6. /mti/ - a lengyel egyesült parasztpárt országos bizottságának plénuma roman malinowski miniszterelnök-helyettest, az országos élelmiszergazdálkodási tanács elnökét választotta meg a párt új vezetőjévé. a választásra azután került sor, hogy a párt eddigi elnöke, stefan ignar - jóllehet a plénum csütörtöki ülésén tartott szavazáson bizalmat kapott - lemondott tisztségéről.

kn/zsa ht ng

15.22 061181 0458

ta

18. ¹⁰

--

sk0045 4 230 mtik1050

haig - brit katonapolitika

aczell endre, az mti tudósítója jelenti:

London, 1981. november 6. /mti/ - douglas hurd brit külügyi államminiszter csütörtökön este a parlamentben hallgatólagosan megerősítette haig amerikai külügyminiszternek egy „nukleáris figyelmeztető lövés”, lehetőségéről szóló kijelentéseit.

weinberger amerikai hadügyminiszter ellenkező értelmű közlését hurd - arra hivatkozva, hogy hürügynökségi jelentéseket oktan dolog kommentálni - nem volt hajlandó vita tárgyává tenni.

elmondta viszont, hogy „demonstratív jellegű figyelmeztetés”, amelyhez a nato, a varsói szerződés hagyományos fegyverekkel indított feltételezett támadásának megállítására érdekében folyamodna, a nato „elrettentési stratégiájának lényeges része”, még akkor is, ha csak legvégső lehetőségként merül föl.

belpolitikai sikra terelve a szót hurd azt is szükségesnek tartotta kijelenteni, hogy a szóban forgó stratégia, annak „demonstratív jellegű elemeivel egyetemben”, érvényben volt a korábbi munkáspárti kormány hivatali idején is, sőt denis healy, a párt jelenlegi alvezére, korábbi hadügyminiszter maga is közreműködött a nato „minden eshetőségre szóló”, terveinek kidolgozásában.

erre a közlésre a munkáspárt jobbszárnyához tartozó alvezér nem válaszolt, viszont ismét azzal kelteit feltűnést, hogy a néhány héttel ezelőtt megtartott munkáspárti kongresszus határozataival szöges ellentétben elhatárolta magát a brit nukleáris erő egyoldalú leszerelésének programjától és a brit földön lévő amerikai támaszpontok felszámolásától.

ae/zsa pn ng

15.26 061181 1594

ta

16.10

--

sk0046 4 230 mtik1051

moszkva - ünnepség

moszkva, 1981. november 6. /mti/ - a nagy októberi szocialista forradalom 64. évfordulójának előestéjén, pénteken ünnepi gyűlést rendeztek moszkvában, a kreml kongresszusi palotájában. az ünnepség szónoka dmitrij usztyinov marsall, az szkp kb politikai bizottságának tagja, a szovjetunió honvédelmi minisztere volt.

a gyűlés elnökségében helyet foglaltak az szkp és a szovjet állam vezetői, élükön leonyid brezsnyevvel, az szkp kb főtitkárával, a legfelsőbb tanács elnökségének elnökével. részt vett az ünnepi gyűlésen a forradalmi harcok néhány veteránja, a nagy honvédő háború több olyan hőse, aki négy évtizeddel ezelőtt, 1941 novemberében a moszkva védelmében vívott hősi küzdelemben tüntette ki magát. az elnökségben kapott helyet a szovjet társadalmi szervezetek számos vezetője, a termelő munka, a tudományos, kulturális, művészeti élet több kiválósága, köztük olyanok, akik az ünnep előtt részesültek a magas kitüntetésben, az állami díjban. sok külföldi vendég is helyet foglalt az elnökségben.

négy évtizeddel ezelőtt, a szovjet főváros elleni szakadatlan támadások idején a november 7. alkalmából rendezett ünnepi gyűlést a moszkvai metro egyik mélyállomásán tartották - de moszkva hangja, a rádión keresztül, akkor is eljutott a szovjetország minden részébe, a világ más országaiba. a mostani ünnepségről számos ország televíziója adott helyszíni közvetítést, a szovjet rádió és a televízió szintén élőben közvetítette a gyűlést.

az ünnepséget vlagyimir promiszlov, a moszkvai városi tanács elnöke nyitotta meg. a szovjet himnusz elhangzása után usztyinov marsall tartotta meg beszédét.

ki/zsa ht ng

15.43 061181 1670

ta

17.05

--

sk0047 4 230 mtik1053

kanadai alkotmány - háttér /1.rész/

tóth lászló, az mti munkatársa írja:

1981. november 6. /mti/ - az egykori brit gyarmat kanada alkotmányát a londoni parlament törvényei képezik: az 1867-ben hozott brit észak-amerikai törvény, amely szövetségi keretbe fogta össze a volt gyarmati tartományokat, s e törvény kiegészítései, amelyek közül az 1931-ből való westminsteri statutum a legjelentősebb. e törvényeket ma is csak a brit parlament módosíthatja, ma már persze csak kanadai kérésre. trudeau tervét az „alkotmány honosítására és kiegészítésére”, így a londoni törvényhozás szentesítheti.

az ottawa és a tartományok közötti kötéshuzás egy új, „honosított”, kanadai alkotmányról meglehetősen régikeletű. 1927 óta tizenkétszer merült fel az idejétmúlt alkotmányjogi helyzet megváltoztatásának kérdése, a szövetségi kormány és a tartományok közötti tárgyalások azonban sorra kudarcba fulladtak. a megegyezés buktatója: a tartományok milyen mértékben szóljanak majd bele az új alaptörvény módosításába. a tartományoknak ugyanis nincs valódi szócsövük a parlamentben, a szenátus tagjait a kormány nevezi ki érdemeik elismeréséül.

trudeau múlt évben indított hadjáratának közvetlen előzménye az volt, hogy a franciaajku québec elszakadását szorgalmazó lévesque tartományi kormány helyi népszavazást rendezett arról, hogy kezdjen-e tárgyalásokat ottawával québec függetlenségének elnyeréséről. az teljes önállóság gazdasági visszahatásaitól tartó közvélemény megnyugtatóra egyben a függetlenség után québec gazdasági társulását ígérte a megmaradt kanadával. a népszavazás azonban nemet mondott lévesque tervére. trudeau az eredményen felbuzdulva - az 1971-ben tartott alkotmányjogi tárgyalásokat éppen québec hiúsította meg - ismét felmelegítette az alkotmány „hazahozatalának”, tervét. elképzelése az volt, hogy a saját alkotmány erősítene a kanadai nemzeti tudatot és így a széthúzó erők ellen hatna. trudeau azonban ennél is többet akart: a „honosítással”, egybekötte az alaptörvényt úgy módosítani, hogy az az ottawai szövetségi kormány hatáskörét növelje a jelenleginél is nagyobb önkormányzatot igénylő tartományok rovására. a kanadai nemzet érdekeinek felül kell kerekednie a helyi /tartományi/ érdekeken, egy erős kanadának nagyobb központosításra van szüksége - így érvelt. /folyt. köv./

to lb

17.02 061181 2341

ll

H.

--

sk0048 4 230 mtik1054

kanadai alkotmány - háttér /2.rész/

a tartományok hatáskörét csorbitani hivatott kiegészítés az állampolgári szabadságjogok chartája címet viseli. ez több tartományi törvényt felülbíralna: a munkaerő szabad áramlásának kinyilvánítása alárendelné a helyi munkaerő foglalkoztatási elsőbbségét biztosító tartományi törvényeket. a kisebbségek nyelvi egyenjogúságra való jogát québec nehezményezi. a többségében franciaajku tartományban a korábban másodrangu francia nyelvet időközben a tartomány egyetlen hivatalos nyelvévé nyilvánították és korlátozzák az angol nyelvű oktatást.

ottawa és a tartományok ellentéte lényegét tekintve gazdasági természetű: a tartományok maguk akarnak rendelkezni nyersanyag kincseik felett, mint alberta, az újgazdag olajtartomány, ahol már szeparatista tendenciák is érezhetők. új-skócia például halászatát félti. a korábban ottawához húzó új-fundland is páfördulást hajtott végre, amióta partjai mentén jelentős olajlelőhelyet fedeztek fel. a természeti erőforrásokban gazdag tartományok úgy érzik, ottawa megrövidíti őket, jövedelmük leförlözése és a szegény atlanti tartományokba áramoltatása fejében semmit sem kapnak. a szövetségi kormány oldalán a kompromisszum előtt csak két tartomány állt, a legnépesebb és legiparosodottabb, de energiahordozókban szegény ontario és a jelentősebb ásványkincsekkel nem rendelkező new brunswick.

ottawa és a tartományok 1980 szeptemberében tartott értekezletének kudarcá után trudeau a tartományok jóváhagyása nélkül akarta folytatni tervének megvalósítását. döntése olyan heves vitát robbantott ki, hogy a miniszterelnök a legfelsőbb bírósághoz fordult. a bíróság ez év szeptemberében felemás döntést hozott: trudeau eljárása jogi szempontból ugyan nem kifogásolható, viszont szakítana az ország hagyományaival és azzal a politikai gyakorlattal, hogy az alkotmánnyal kapcsolatos kérdésekben ki kell kérni a tartományok jóváhagyását. a miniszterelnök ezután úgy határozott, hogy visszatér a tárgyalóasztalhoz, ahol végül is sikerült megállapodást elérni, de québec nélkül. ez a franciaajku tartomány elszakadását szorgalmazók kezére játszhat.

to lb

17.02 061181 2152

ll

H.

--

sk0049 4 230 mtik1055

moszkva - ünnepség 2.

moszkva, 1981. november 6. /mti/ - a moszkvai diszünnepegség első része az internacionálé hangjaival ért véget.

a második részben kiváló szovjet művészek, művészegyüttesek adtak ünnepi műsort az évforduló tiszteletére.

hasonló nagyszabásu ünnepségekre került sor a szovjetunió minden városában, településén, a nagy építkezéseken és a falvakban egyaránt. este az egész országban kigyultak az ünnepi kivilágítás fényei. moszkvában, a vörös téren, amely a november 7-i katonai diszszemle és felvonulás színhelye lesz, lenin hatalmas arcképét, az szkp xxvi. kongresszusának határozatait jelképező diszítést világitották meg a nagyerejü fényszórók. a leningrádi diszkivilágítás ünnepi fénybe vonta a legendáshírü auróra cirkálót, amelynek ágyulövése 64 évvel ezelött jelt adott a forradalomra.

ki/zsa ht bs

17.06 061181 0855

--

sk0050 4 230 mtik1056

madridi találkozó /1.rész/

madrid, 1981 november 6. /mti/ - a jelenlegi helyzetben nem lenne indokolt egyoldalú követelések teljesítése, sőt, a jövő szempontjából ez a nemzetközi helyzet stabilitását veszélyeztető tényezővé válhatna - jelentette ki felszólásában a madridi találkozó pénteki teljes ülésén sztefan sztojkov, a bolgár küldöttség vezetője. sztojkov nagykövet azt vizsgálta, milyen gyakorlati módszerekkel lehetne eredményt elérni a madridi találkozóon és ezzel összefüggésben megállapította: vannak előnyei az egyes küldöttségek által tett javaslatnak, nevezetesen, hogy a még nyitott kérdéseket komplex módszerrel közelítsék meg. ennek az átfogó megközelítésnek magában kell foglalnia az európai katonai enyhülési és leszerelési értekezlettel, az emberi jogokkal, valamint a találkozó követő lépésekkel kapcsolatos nyitott kérdéseket. /folyt./

leh/dj pn bs

17.18 061181 0891

--

sk0051 4 230 mtik1057

madridi találkozó /2.rész/

a bolgár küldöttség vezetője rámutatott: valóban kiegyensúlyozott csak az olyan záródokumentum lehet, amely a helsinki záróokmány mindkét fő területén, tehát a biztonság és az együttműködés tekintetében előbbre viszi a helsinkiben megkezdett folyamatot. nyugati részről még mindig nem adtak választ a katonai bizalomerősítő intézkedések érvényességi övezetére vonatkozó szovjet kezdeményezésekre - mondotta a bolgár nagykövet.

franz van dongen nagykövet, a holland küldöttség vezetője azt próbálta bizonyítani, a madridi találkozó mostani szakaszában - amikor a napirenden a záródokumentum megfogalmazása szerepel - még mindig arra kellene összpontosítania, hogy elemezze az egyes résztvevők magatartását. az európai katonai enyhülési és leszerelési értekezletről szólva a francia javaslatot támogatta, amely, mint ismeretes, nem ajánl semmit sem cserébe azért, hogy a bizalomerősítő intézkedések övezetét a szovjetunió az uralig terjedő területére kiterjeszteni, és azt állította, hogy ez a javaslat figyelembe veszi minden résztvevő biztonsági érdekeit.

max kampelman nagykövet, az egyesült államok küldöttségének a vezetője ezúttal is vádaskodó hangnemet használt az egyes szocialista országokkal szemben, és egy szóval sem említette a katonai enyhülési értekezlet kérdését.

leonyid iljicsov szovjet külügyminiszter-helyettes visszautasította az amerikai küldött rágalmaait. rámutatott, hogy ilyen nyelven azok a küldöttségek beszélnek, amelyek akadályozni igyekeznek a madridi találkozó normális munkáját, a léghört mérgezik, hogy bizalmatlanságot keltsenek. a konfrontáció nem viszi előre a konferencia munkáját és nehezíti az eredmények elérését. /folyt./

leh/dj pn bs

17.29 061181 1739

--

sk0052 4 230 mtik1058

madridi találkozó /3.rész/

a szovjet küldöttség határozottan visszautasítja a meddő vitákat az emberi jogok kérdésében. nem engedi meg, hogy beavatkozzanak belső ügyeibe. a szovjet küldöttség ugyanakkor eddig sem tért ki a kérdés érdemi megvitatása elől. nem vagyunk hajlandók azonban belebocsátkozni abba, - mondotta - hogy ezt a kérdést a közvélemény megtévesztésére használják fel.

a madridi találkozó legközelebbi teljes ülését kedden tartják.

Leh/dj bs

17.34 061181 0486

--

sk0053 4 230 mtik1059

haddad lemondott

beirut, 1981. november 6. /mti/ - szaad haddad őrnagy, a dél-libanoni jobboldali miliciák parancsnoka, az izraeli védnökség alatt álló határövezeti bábállam vezetője pénteken lemondott tisztségéről. a lemondás okával kapcsolatosan semmit nem közöltek. a saját rádióadóján bejelentett döntés általános meglepetést keltett izraelben, és a begin-kormány azonnal akcióba lépett az elhatározás visszavonására végett. az izraeli rádió közlése szerint haddad pénteken reggel még több izraeli hivatalos személyiséggel találkozott, de nem jelezte lemondási szándékát.

haddad lemondása előtt találkozott több dél-libanoni falu lakosaival, akik hosszabb ideje kifogásolták a határövezetben észlelt izraeli annexiós lépéseket.

haddad helyét a beirut-i tisztiiskolában végzett sarbal barakat vett át.

bz/hi pl bs

17.39 061181 0849

--

sk0054 4 300 mtik1060

belgium - választások /1.rész/

magyar péter, az mti tudósítója jelenti:

brüsszel, 1981. november 6. /mti/ - belgiumban befejeződött a vasárnapi előrehozott választást megelőző kampány. hétmillió szavazó a képviselőház és a szenátus tagjait, egyben az önálló tartományok és nyelvközösségek tanácsait és vezető szerveit választja meg. négy éve harmadik alkalommal tartanak rendkívüli választásokat az országban.

a kereszténydemokraták és szocialisták szövetségére épülő eyskens-kormány azért kényszerült lemondásra a múlt hónapban, mert a költségvetés, a követendő gazdaságpolitika és a válságba jutott vallon acélipar támogatása körül nem tudtak egyetértésre jutni a kormányban részvevő pártok. a gazdasági és pénzügyi nehézségek jelentősen kiélezték az ellentéteket a népességet alkotó két nemzetiség - flamandok és vallonok - között.

a választás tétje nemcsak a központi kormányzat sorsa. tehát az, hogy felújítható-e a balközép kormányzat a szocialisták részvételével, vagy pedig a kereszténydemokrata és liberális jobboldal veszi kézbe a kormányzást. hanem az is, hogyan alakul tovább a megkezdett, de egyelőre félbemaradt államreform, amely bonyolult intézményrendszerén keresztül fokozott önállóságot hivatott biztosítani a két nemzetiségnek. ez a reform az 1980-ban megszavazott törvénnyel még csak félig valósult meg. befejezéséhez az alkotmány további módosítására, további új intézmények felállítására volna szükség, ám az eltérő álláspontok miatt kérdéses, megvalósul-e mindez.

a flamand és a vallon nacionalista párt az eddiginél nagyobb önállóságot, kiterjedtebb hatáskört követel a nemzetiségi önkormányzati szerveknek. törekvésük, hogy belgium lényegében csupán laza szövetségi államforma keretében maradjon meg. a flamand népi unió egyenesen flandria elszakadását és önálló állammá alakulását hirdeti. a nagy országos pártok /amelyek mindkét országrészben jelen vannak/ csak nehezen tudnak ellenállni az erősödő nacionalista hangulatnak.

megoldatlan és szinte megoldhatatlan az 5,5 millió flamand és 3,5 millió vallon között ugyancsak önállóságot követelő 1 millió brüsszeli sorsa, brüsszel és körzete önálló tartományi jogkörének kérdése. /folyt./

mp/dj pn bs

17.53 061181 2224

--

sk0055 4 300 mtik1061

belgium - választások /2.rész/

a közvéleményben igen erős az atomfegyver-ellenes hangulat, amely október 25-én hatalmas tüntetésben nyilvánult meg. ez arra készteti a jobboldali kormánypártokat, hogy a nato rakétatelepítési határozata kérdésében óvatosan és megglehetős kétértelműen foglaljanak állást. a rakétakérdést igyekeztek kikapcsolni a választási kampány vitáinak köréből.

a gazdasági és nemzetiségi kérdések körül forgó kampányt a széles tömegek körében közöny és kiábrándultság kísérte. várhatóan sokan szavaznak majd fehér lappal. először szavazhatnak a 18 évesek a választói törvénynek nemrég elfogadott módosítása értelmében. színre lépésük 850 ezer új választót jelent, a testület 12 százalékát. megfigyelők azonban nem számítanak arra, hogy ez lényegesen módosítaná a pártok közötti hagyományos erőviszonyokat. igen sokan közülük az újonnan jelentkező környezetvédő listára adják majd felmérések szerint szavazatukat.

mp/dj pn bs

17.56 061181 0971

--

sk0056 4 230 mtik1062

butrosz ghali - rmc

rákos györgy, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1981. november 6. /mti/ - egyiptom támogatni fogja a szaúd-arábia-i béketervet, amennyiben az a szerinte érdekelt felek jóváhagyását elnyeri - jelezte az e témakörben kairótól immár megszokott kétértelműséggel butrosz ghali egyiptomi külügyi államminiszter egy pénteken elhangzott interjúban.

ghali, aki a francia-afrikai csúcstalálkozón részt vett egyiptomi küldöttséget vezetett, párizsban az adását közel-keletre sugárzó rádió montecarlónak nyilatkozott, s kijelentette: egyiptom mindaddig a camp david-i megállapodásoknak megfelelően folytatja tárgyalásait, amíg „új alternatíva” nem mutatkozik. hozzátette, hogy ennek az alternatívának az egyesült államok, izrael és a palesztinok támogatásában kell részesülnie. az egyiptomi diplomácia operatív irányítója nem reagált arra, hogy izrael a legmeregvebben elzárkózott a szaudi trónörökös által megfogalmazott nyolcpontos

Jé

18. →

rendezési tervtől s a knesszet kedden jóváhagyta a kormány elutasító magatartását.

az egyiptomi-arab kapcsolatok jelenlegi állását sajátos megközelítésben táarta a külügyi államminiszter: egyfelől azt állította, hogy a palesztinok és az arabok nem vetették el camp davidet, hanem a megállapodások „eredményét várják”, másrészt kijelentette, hogy egyiptom és az arab világ kapcsolatai - ami a népek közötti kapcsolatot illeti - kiválóak. ennek alátámasztására emlékeztetett az arab országokban dolgozó kétmillió egyiptomira, valamint az ott tanuló egyiptomi diákok ezreire.

ami a politikai viszonyt illeti, mint ghali ismételtén leszögezte, országa örömmel fogadja, „ha az arab világ vissza kíván térni egyiptomhoz, de egyiptom nem fogja megtenni az első lépést”,.

interjúja végén a vezető egyiptomi diplomata nyomatékkal hangsúlyozta, hogy országa továbbra is tiszteletben fogja tartani izrael irányában vállalt kötelezettségeit.

rg/so pn bs

18.06 061181 1937

--

sk0057 4 230 mtik1063

koszovo

belgrád, 1981. november 6. /mti/ - a pristinai egyetemi központ diákszállása két épületének albán nemzetiségű lakói november 4-én késő éjszaka az erkélyekre és az ablakokba kiállva percek alatt jelszavakat kiabáltak és füttykoncertet rendeztek. ezt követően visszatértek szobáikba. a rendőrség nem avatkozott közbe.

a rendzavarásról péntek délután kiadott hivatalos közlemény a többi között megállapította: „ez a pristinai egyetemista központban - ahol, mint ismeretes, ez év tavaszán a koszovói zavargások kezdődtek - lejátszódott újabb rendbontás figyelemztetés a kommunista szövetség, a szocialista ifjúsági szövetség és az egyetemi tanárok számára, hogy a koszovói egyetemisták és főiskolások körében még fokozottabbb eszmei-politikai munkát kell kifejtteniük”,.

Jé

18. →

Jé

kül

- 48 -

1981.11.06.

x x x

a prizreni /koszovo/ képviselőtestület a város politikai és biztonsági helyzetéről tárgyalt. rámutatott, hogy az albán nacionalista és irredenta alapon folytatott ellenséges tevékenység továbbra is tapasztalható. sok esetben nyomást gyakorolnak a városban élő szerbekre és crnogorácokra /montenegróiakra/, hogy azok elköltözzenek. a biztonsági szervek erélyes fellépése eredményeként ellenséges tevékenység miatt 23 személy ellen eljárást indítottak, s közülük eddig 9-et elítéltek.

már ai bs

18.14 061181 1351

--

sk0058 4 230 mtik1064

marokkó

rabat, 1981. november 6. /mti-ap/reuter/ - francis west amerikai hadügyminiszter-helyettes befejezve három napos marokkói látogatását, pénteken ismételten arról biztosította ii. hasszán uralkodót, hogy washington marokkó mögött áll a nyugat-szahara felszabadításáért küzdő polisario front ellen viselt háborújában.

west, aki az amerikai hadügy-, illetve külügyminisztérium képviselőiből álló népes küldöttség élén szerdán érkezett rabatba, arról tárgyalt vendéglátóival, hogy milyen pótlólagos katonai szállításokra van szüksége a marokkói hadseregnek. elutazása előtt adott nyilatkozatában hangsúlyozta, az egyesült államok támogatja marokkó nyugat-szaharai „rendezési tervét”.

mint ismeretes, marokkó, amely a spanyol gyarmatosítók kivonulása után bekebelezte nyugat-szaharát, most tüzszünetet javasol és népszavazás megtartását a marokkó által megszállt területeken. rabat ugyanakkor a polisario front által nyilvántartott nyugat-szaharaiak mintegy egytizedét ismeri csak el a népszavazásban részvételre jogosultnak.

az amerikai hadügyminiszter-helyettes, aki látogatást tett a sivatagi háború legutóbbi ütközetének színhelyén is, arról beszélt, hogy a polisario front újabb offenzívája ismételten és fokozott mértékben sürgőssé teszi a marokkónak nyújtott amerikai katonai segély kibővítését. marokkói katonai források szerint rabat harci helikoptereket, valamint olyan elektronikus berendezéseket kért westtől, amelyekkel szembeszállhatnak a polisario front által

kül

- 49 -

1981.11.06.

sikerrel alkalmazott hőérzékelő, nagy találati pontosságú légvédelmi rakétákkal.

még west elutazása előtt bejelentették rabatban: ii. hasszán király november végén, a marokkóban megtartandó arab csúcstalálkozót követően az egyesült államokba utazik, hogy tárgyaljon reagan elnökkel. a király a bejelentést megelőzően fogadta joseph verner reedet, az egyesült államok ujonnan kinevezett rabati nagykövetét.

bl pl bs

18.19 061181 1942

--

sk0059 4 230 mtik1065

marokkó-belpolitika

rabat, 1981. november 6. /dpa/- ii. hasszán marokkói király csütörtökön este bejelentette a kormány régóta várt átalakítását. a legfontosabb tisztségekben nem történt változás: helyén maradt maati buabid miniszterelnök, mohamed bucetta külügyi államminiszter és drissz baszri belügyminiszter. megfigyelők szerint ugyanakkor figyelemreméltó, hogy a rendszer fő támaszának számító, ahmed oszmán volt miniszterelnök vezette „függetlenek nemzeti tömörülése”, elnevezésű szervezet több tagja kivált a kormányból.

a marokkói parlamentben abszolút többséget élvező, királypárti „függetlenek”, ez év elején két táborra szakadtak. kiváltak a mozgalomból a „demokratikus függetlenek”, akik változatlanul az uralkodót támogatják. a másik szárny feltételezések szerint átveszi a „királyhü”, ellenzék szerepét.

az ez év júniusi véres zavargások, a gazdasági válság kiéleződése, a szünni nem akaró nyugat-szaharai háború, valamint a baloldali pártokkal és szakszervezetekkel szemben kiéleződött belpolitikai küzdelem miatt megfigyelők átfogó kormányátalakítást vártak. úgy tűnik azonban, hogy a király továbbra is jelentős mértékben támaszkodik a „függetlenek mozgalmaiból”, kivált „demokratikus függetlenekre”, a konzervatív-nacionalista „isztiklal”, -ra /függetlenségi párt/ és a népi mozgalom elnevezésű szervezetre.

bl pl bs

18.23 061181 1379

sd

15
→

--

sk0060 4 230 mtik1066

török vonatkozású hírek

genscher

ankara, 1981. november 6. /mti-reuter/afp/ - pénteken befejezte törökországi látogatását hans-dietrich genscher nyugatnémet külügyminiszter, miután mintegy két órás négy szemközti megbeszélést tartott kenan evren tábornok-elnökkel.

a tárgyalásokhoz közel álló források szerint genscher felhívta a török katonai kormányzat figyelmét a nato-szövetségesek „mély aggodalmára”, a „demokrácia helyreállításának késlekedésével”, kapcsolatban. a nyugati államok azt szeretnék, ha ankara „világosan elkötelezné magát”, a parlamentáris rendszer újjáélesztése mellett.

x

x

x

egyetemi törvény

ankara, 1981. november 6. /reuter/ - törökországban pénteken lényegesen megnyirbálták az egyetemek önkormányzati jogait.

a hivatalos közlönyben kihirdetett új egyetemi törvény az államfőt jogosítja fel arra, hogy kinevezze az egyetemek rektorait, akiket akár nem egyetemi professzorok közül is kiválaszthat. az egyetemek állami felügyeletének ellátására testületet hoznak létre, amelyben helyet kap a fegyveres erők vezérkarának a képviselője is.

x

x

x

papandreu - török nagykövet

athén, 1981. november 6. /ap/ - „olajágnak”, nevezte andreasz papandreu görög miniszterelnök azt az üzenetet, amelyet pénteken adott át neki fahir alacem, törökország athéni nagykövete. a bültent ülésű török miniszterelnöktől származó üzenet tartalmát nem hozták nyilvánosságra, de a találkozó után mindkét fél igen derűlátóan nyilatkozott a görög-török kapcsolatok rendezésének lehetőségeit illetően.

kj pl bs

18.59 061181 1692

ad

19.11.06.

--

sk0061 4 230 mtik2001

nicaragua - usa

havanna, 1981. november 6. /mti/ - nicaragua visszautasította azokat az amerikai állításokat, hogy salvadori utiránnyal a közelmúltban kubai katonák érkeztek volna nicaraguába, és felszólította az egyesült államokat, hivatalosan határolja el magát az efféle koholmányoktól.

a washingtoni külügyminisztériumhoz továbbított jegyzékében a nicaraguai kormány aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy különböző amerikai lapokban súlyos vádaskodások jelennek meg nicaragua ellen, s a vádaskodásokat felelős külügyminisztériumi tisztségviselők is visszhangozzák.

a managuai kormány hozzáfűzi, hogy az ilyen légből kapott állítások nem alkalmasak a közép-amerikai és karib-térségben meglévő feszültség csillapítására, sőt, keresztezik nicaraguának azokat az erőfeszítéseit, hogy hozzájáruljon a térség békéjének megőrzéséhez.

nicaragua aggodalmát hangoztatta amiatt is, hogy az országot nem hívták meg az amerikai hadseregek vezetőinek washingtonban folyó értekezletére.

ml/hi pl bs

19.04 061181 1025

--

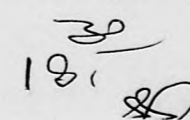
sk0062 4 230 mtik2002

namibia - 2.

nairobi, 1981. november 6. /mti-dpa/ap/reuter/ - a namibiai rendezésben irányító szerepre törekvő nyugati „összekötő csoport”, küldöttsége pénteken minden látható eredmény nélkül fejezte be afrikai körutját. az amerikai, brit, kanadai, francia és nyugatnémet diplomatákból álló delegáció kilenc afrikai államban járt azzal a céllal, hogy elfogadtassa legújabb rendezési terveit, amelyek - reményei szerint - lehetővé tennék a most dél-afrikai megszállás alatt álló namibia mihamarabbi függetlenné válását.

mind a dél-afrikaiak, mind a namibiai nép egyetlen törvényes képviselője, a swapo felszabadító szervezet - természetesen eltérő okokból - kételkedve és tartózkodóan fogadták a nyugati diplomáciai offenzívát. pretoria folytatni szeretné halogató taktikáját, míg a

ad

19.11.06.

swapo az ensz-határozatokhoz ragaszkodik. a küldöttség azonban, amelynek szóvivője chester crocker amerikai külügyi államtitkár volt, a látogatás végén is derülátóan ítélte meg rendezési javaslatainak sorsát.

a nyugati javaslatok tartalmát eddig még nem tették közzé. értesülések szerint az „összekötő csoport”, azt szeretné, hogy a namibiai alkotmányozó gyűlési választások lebonyolításának rendszere eleve biztosítsa a fehér kisebbség és a swapo-val szemben álló ugynevezett belső pártok politikai értelemben vett „tulélését”, általános ugyanis az a vélemény, hogy az ensz által ellenőrzött szabad választásokon a swapo biztos győzelmet aratna. a pretoriai kormányzat már csak ezért sem hive a korai rendezésnek. a nyugati diplomácia ezért a namibiai rendezésről szóló ensz-határozatot olyan részletekkel szeretné kiegészíteni, amely pretoria számára legalább is eltűrhetővé tenné a szabad választásokat.

a nyugati terv az, hogy az alkotmányozó gyűlési választásokat ugynevezett arányossági rendszerben bonyolítsák le. az összekötő csoport ugyanis tisztában van azzal, hogy a többségi választási rendszer a lakosság swapo iránti rokonszenvét egyértelműen bizonyítaná. az arányossági választási rendszerben az egymillió fős namibia 119 ezer fehér lakosa számarányához képest nagyobb parlamenti képviselőhez juthatna. az arányossági választási rendszer ráadásul közvetve jobban kényszerítené egy-egy körzet lakosait, hogy ne politikai meggyőződésük, hanem etnikai hovatartozásuk alapján döntsenek a szavazáskor. a pretoria-barát afrikai pártok többsége etnikai alapon szerveződött.

a nyugati küldöttség, nigériában, angolában, a dél-afrikai köztársaságban és namibiában, botswanában, zimbabwében, zambiában, tanzániában, valamint kenyában járt, de megállapodást nem kötött az utazás idején.

ku pl bs

19.08 061181 2636

de

30
19
--

sk0063 4 230 mtik2003

rövid hírek

romesh chandra olaszországban

róma, 1981. november 6. /taszsz/ - romesh chandra, a béke-világtanács elnöke csütörtökn este, rómaiba érkezésekor hangoztatta, hogy az elmúlt hetek nagyszabásu béketüntéseivel, a népek követeléseivel szemben nem maradhatnak közömbösek a világ sorsáért felelős tényezők. romesh chandra egy firenzei nemzetközi szeminárium vendégeként érkezett olaszországba.

szolomencev hazautazott

bécs, 1981. november 6. /taszsz/ - mihail szolomencev, az szkp kb pb póttagja, a oszszszk minisztertanácsának elnöke, aki az osztrák-szovjet társaság meghívására az ausztriai szovjet napok rendezvényein résztvevő küldöttséget vezette, hazautazott moszkvába.

árviz

djakarta, 1981. november 6. /taszsz/ - jáva sziget középső részén a hatalmas esőzést követően a magas hegyekből alázuduló nagy mennyiségű víz felduzzasztotta a folyókat, amelyek kiléptek medrükből. az árviz teljesen elárasztotta jogyakarta várost, ahol több száz lakóház romba dőlt.

bucaram

quito, 1981. november 6. /reuter/ - szivroham következtében pénteken 64 éves korában elhunyt assad bucaram, a népi erők tömörülése elnevezésű ecuadori szervezet vezetője.

ifjusági konferencia

stockholm, 1981. november 6. /taszsz/ - a stockholm közelében lévő bummersvikben pénteken megnyílt a természetvédelemért harcoló fiatalok és egyetemisták összeurópai tanácskozása. a konferencián európa 20 nemzetközi, regionális és nemzeti ifjusági szervezete vesz részt. a napirendi pontok között szerepel olyan kérdések megvitatása, mint például a fegyverkezési versenynek a környezetre kifejtett romboló hatása, a kontinens ifjuságának a békéért, a leszerelésért vívott harcával összefüggő feladatokat.

szi ht bs

19.11 061181 1758

de

20. 15

--

com

sk0064 4 230 mtik2004

„szolidaritás,, - nyilatkozat

varsó, 1981 november 6./mti/ - a „szolidaritás,, szervezet pénteken gdanski keltezéssel nyilatkozatot juttatott el a pap hírügynökséghez.

a nyilatkozat szerint különböző körökben eltérő módon értelmezték a „szolidaritás,, országos bizottságának legutóbbi ülésén hozott határozatokat, valamint a wojciech jaruzelski kormányfő, jozef glemp katolikus egyházfő és lech walesa, a „szolidaritás,, vezetője találkozójáról kiadott közleményt.

a „szolidaritás,, ezzel összefüggésben hangoztatja, hogy az állami hatóságokkal folytatott tárgyalásokon kész engedményeket tenni, kompromisszumokat keresni - mint mondja - a „lengyel társadalom legfőbb érdekeinek megfelelően,,. a nyilatkozat kijelenti továbbá: a „szolidaritás,, „nem sajátítja ki a maga számára a lengyel társadalom kizárólagos képviselői jogát, elismeri, hogy tekintetbe kell venni minden olyan társadalmi erő álláspontját, amely kész minden állampolgár legfőbb javát szolgáló tettekre,,.

„minden olyan beállítás az országos bizottság legutóbbi ülésén elfogadott határozatokkal kapcsolatban, amely ellentétes a fentiekkel, nem felel meg a gdanski, a szczecini és a jastrzebiei társadalmi megállapodásoknak, s megsértené egyben a lengyel népköztársaság alkotmányának tartalmát tekintve megfelelő alapszabályzatunkat,, - hangoztatja a „szolidaritás,, nyilatkozata.

kn ai bs

19.19 061181 1411

-.-

sk0065 4 230 mtik2005

zsivkov - indira gandhi

szófia, 1981. november 6. /mti/ - bolgár-indiai legfelsőbb szintű tárgyalások kezdődtek pénteken délután szófiában. indira gandhi, az indiai köztársaság minisztereinek todor zivkovnak, a bkp kb főtitkárának, a bolgár államtanács elnökének meghívására a nap folyamán érkezett hivatalos baráti látogatásra bulgáriába.

kl

20. 15

kl

a bolgár államfő és az indiai minisztereinek szívélyes, baráti légkörű találkozásán, amelyen részt vett grisa filipov bolgár kormányfő, áttekintették a két ország együttműködésének kérdéseit és a kétoldalu kapcsolatok bővítésének lehetőségeit. szó volt több, időszerű nemzetközi kérdésről is.

a találkozót követően todor zivkov és indira gandhi vezetésével tárgyalóasztalhoz ült a két ország küldöttsége.

x x x

indira gandhi asszony pénteken koszorút helyezett el georgi dimitrov mauzóleumánál.

ék/so ai bs

19.21 061181 0956

-.-

sk0066 4 230 mtik2006

rövid hírek

1981. november 6. /mti/

lengyel börtönlázadás

varsó, 1981. november 6. /mti/ - lengyelországban, az olsztyni vajdaságbeli kaminszkan börtönlázadás tört ki. több, mint ezer elítélt gyújtogatni kezdte a lakóépületeket és a műhelyeket, s közben önbíráskodásra is sor került: ennek során két elítélt életét vesztette. a hatóságok - miután a szóbeli meggyőzés nem bizonyult eredményesnek - könnygázt és vízágyukat alkalmaztak a lázadás megfékezésére. a börtönben pénteken sikerült helyreállítani a rendet, de az anyagi károk jelentősek. az olsztyni vajdasági ügyészség nyomozást indított az ügyben.

genscher bécsben

bécs, 1981. november 6. /dpa/ - hans-dietrich genscher nyugatnémet külügyminiszter pénteken, ankarából jövet egy napos látogatásra bécsbe érkezett. genscher az osztrák szabadságpárt /fpö/ meghívásának tett eleget és bécsi tartózkodása során tárgyal a párt vezetésével. ezenkívül megbeszélést folytat willibald pahrral, osztrák kollégájával is, majd szombaton tér haza az nszk-ba.

kl

20. 15

horvát ksz kb plénum

belgrád, 1981. november 7. /mti/ - a horvát kommunisták szövetsége központi bizottságának csütörtökön, zágrábban végetért plénuma úgy határozott, hogy a szövetség 9. kongresszusát a jövő év májusában tartják meg. a plénum határozata a többi között hangoztatja: „a szocialista öngazgatás további építése nem valósítható meg a kommunisták szövetsége vezető szerepének biztosítása nélkül. az ország társadalma napjainkban komoly gazdasági nehézségekkel küzd. a kommunisták szövetségének és tagjainak fokozott erőfeszítéseket kell tenniük ezek felszámolására,,.

repülőssztrájk izraelben

tel aviv, 1981. november 6. /upi/ - a tel aviv-i ben gurion nemzetközi repülőtér dolgozói is beszüntették a munkát pénteken, szolidaritást vállalva az el al izraeli légitársaság mintegy 4.000 dolgozójával, akik viszont 18 hajózó mérnök kilátásba helyezett elbocsátása miatt léptek sztrájkba csütörtökön. egyelőre nincs kilátás megoldásra. az el al több járatot kényszerült lemondani, és felkérte a többi légitársaságokat: küldjenek több gépet tel avivba, hogy az ottragadt utasok eljuthassanak uticéljaikhoz. a sztrájkoló alkalmazottak addig nem hajlandók felvenni a munkát, amíg a társaság vissza nem vonja a mérnökökre vonatkozó döntését.

hj ai bs

19.26 061181 2329

-. -

sk0067 4 230 mtik2007

csád

párizs, 1981. november 6. /mti-upi/ - goukouni oueddei csádi elnök pénteken kétkedéssel nyilatkozott annak az afrika-közi békefenntartó erőnek a felállításáról, amelyet franciaország és több afrikai állam ösztönzésére a csád köztársaságba küldenének. a csádi elnök, párizsból történt elutazása előtt, egy nem hivatalos nyilatkozatában kifejezte aggodalmát amiatt, hogy az afrika-közi erő felállítása túlságosan elhúzódhat, és országában addig a politikai széthúzás polgárháborus helyzetet teremthet.

goukouni oueddei nyilatkozatát a nyugati hírügynökségek összefüggésbe hozzák azokkal a jelentésekkel, amelyek szerint a libiai egységeket állítólag fokozatosan kivonják csádból. a libiai

erők, amelyek a csádi törvényes kormány kérésére érkeztek az országba, eddig megakadályozták, hogy kiújuljon a polgárháború.

nyugati megfigyelők szerint a francia kormányzat módosítani akarja az előző párizsi vezetés csádban követett politikáját. a közép-afrikai országban, amely francia gyarmat volt, párizs vissza szeretné nyerni befolyását. ezért a lehető legjobb kapcsolatra törekszik a jelenlegi csádi elnökkel. a goukouni oueddei-vel szemben álló csádi csoportok - az afp szerint - aggodalmuknak adtak hangot amiatt, hogy mitterrand francia államfő a jelenlegi csádi elnököt támogatja.

ku pl bs

19.27 061181 1326

-. -

sk0068 4 230 mtik2008

iráni hírek

párizs, teherán, 1981. november 6. /reuter/ap/taszsz/ - az iráni kurd demokrata párt csatlakozott a baniszadr volt iráni államfő által emigrációban alakított nemzeti ellenállási tanácshoz. a hirt maga baniszadr párizsi irodája közölte, s bizonyítékul bemutatta azt a levelet, amelyet abdul rahmah ghasszemu, a kurd demokrata párt főtitkára intézett masszud radzsavi modzsahedin vezetőhöz.

az október 27-i keltezésű levél hivatalosan bejelenti, hogy a párt - „kurdisztán autonómiájának ügyét szem előtt tartva,, - csatlakozik a nemzeti ellenállási tanácshoz, erőt „az iráni iszlám demokratikus köztársaság függetlenségének és szabadságának szolgálatába állítja,,.

mint ismeretes, a khomeini-ellenes ellenzéki politikai csoportosulást, a nemzeti ellenállási tanácsot a párizsi emigrációban élő iráni személyek alakították meg baniszadr volt elnök és radzsavi modzsahedin vezető irányításával. a csoportosulás jelenlegi iráni rendszer megdöntését tűzte ki céljául.

xxxxxxxxxxxx

- a kajhan című teheráni lap szerint a június óta eltelt időszakban eddig 1481 embert végeztek ki iránban kormányellenes tevékenység vádjával. az ettela, at című napilap az ország kurd vidékein lezajlott fegyveres megmozdulásokról adott hírt. a mahabad

környéki összecsapások során huszonöt személy vesztette életét, s a kormányerők hatvan embert vettek őrizetbe. a pars hírgyűlés jelentése szerint a nyugat-azerbajdzsánban ugyancsak megélénkültek a harcok.

gf pl bs

19.29 061181 1500

--

sk0069 4 300 mtik2009

haddad lemondása - 2 /lásd mtik1059/

beirut, 1981. november 6. /mti-afp/ - az afp francia hírgyűlés értesülése szerint az izraeli katonai vezetéssel támadt nézeteltérések állnak szaad haddad lemondásának hátterében.

az utóbbi napokban a libanoni sajtó több ízben hírt adott arról, hogy mardzsajun körzetében az izraeli hadsereg „határkiigazítást”, igyekezett végrehajtani. egy kelet-nyugat irányban három kilométer széles és észak-dél irányban két kilométer hosszú területről van szó. ez a libanoni terület a libanon területére észak-keleten benyúló ugynevezett „galileai ujjtól”, nyugatra izrael területébe ékelődik be. ezt a beékelődést az izraeli katonák az elmúlt hetekben szögesdrót kerítésekkel megkísérelték „kiegyenesíteni”, hogy a határvonalat jobban védhetővé tegyék. a sajtójelentések szerint haddad ellenezte az intézkedést, s állítólag sikerült is elérnie, hogy az izraeliek ideiglenesen abbahagyják tevékenységüket. az említett terület a haddad fegyveresei által ellenőrzött dél-libanoni vidékhez tartozik.

más források szerint a lemondás hátterében egyszerűen az áll, hogy szaad haddad máig sem gyógyult fel gránátrobbanás okozta sebeiből, amelyekkel idén áprilisban izraelben, a haifai katonai kórházban ápolták. sőt, részlegesen meg is bénult, úgyhogy alkalmatlanná vált feladatainak ellátására.

szaad haddad, a libanoni hadsereg őrnagya 1976 végén, a polgárháború legvéresebb szakaszának lezárulása után érkezett dél-libanonba, azzal a céllal, hogy a vidéket önhatalmulag „megvédje”, a szíriai, illetve palesztin „megszállástól”. izrael 1978. áprilisban elfoglalta dél-libanont, majd, miután júniusban az izraeli hadsereget kivonták, állásaikat az ensz-erők helyett haddad fegyvereseinek játszották át. a „haddad-föld”, és izrael kapcsolatai azóta hivatalosak. haddad magánhadserege hatékony védelmet nyújt izraelnek a palesztin támadások ellen.

ll 35
20.
A

a libanoni központi kormányzatban uralkodó zürzavar miatt haddadot csak két évvel ezelőtt fosztották meg hivatalosan tiszti rangjától, miután a parancsnok dél-libanont „önálló államnak”, nyilvánította, azzal a céllal, hogy „felszabadítsa libanon többi részét”.

sg pl bs

19.44 061181 2196

--

sk0070 4 230 mtik2010

gromiko - herrero

moszkva, 1981. november 6. /taszsz/ - andrej gromiko, az szkp kb politikai bizottságának tagja, a szovjetunió külügyminisztere péteken fogadta antonio pérez herrero-t, a kubai kommunista párt kb politikai bizottságának póttagját, a kb titkárságának tagját.

a megbeszélés, amelyen a szovjetunió és kuba részéről kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdéseket érintettek, meleg, elvtársi légkörben zajlott le.

wr ai bs

19.48 061181 0462

--

sk0071 4 230 mtik2011

csehszlovák- amerikai megállapodás

prága, 1981. november 6. /mti/ - prágában péteken parafálták a csehszlovák szocialista köztársaság és az amerikai egyesült államok kormányának egyes, elintézetlen igények és pénzügyi kérdések rendezéséről szóló megállapodását.

mint az erről kiadott csehszlovák közlemény elmondja, a megállapodás értelmében megoldják a két ország között a háború utáni időszakban keletkezett problémákat és a náci által 1939-ben elrabolt csehszlovák valutaarany visszaszolgáltatásának kérdését.

ll 35
20.
A

az okmányt richard kral, a csehszlovák szakértő-küldöttség vezetője és martin wenick, az egyesült államok prágai ideiglenes ügyvivője látta el kézjeggyével.

a megállapodás érvénybe lépéséhez mindkét állam alkotmányos szerveinek jóváhagyása szükséges - fűzi hozzá a prágai közlemény.

sn/hi ai bs

19.50 061181 0848

.-.

sk0072 4 230 mtik2012

angol-ír csucstalálkozó

aczell endre, az mti tudósítója jelenti

London, 1981. november 6. /mti/ - margaret thatcher brit és garret fitzgerald ír miniszterelnök pénteken londonban angol-ír kormányközi tanács felállítását határozta el. ez, mint thatcher asszony a csucstalálkozó befejezése után tartott sajtóértekezletén elmondta, „nem bürokratikus intézmény lesz, hanem keret, , amely helyet ad a brit és ír miniszterek, valamint más illetékesek rendszeres találkozóinak.

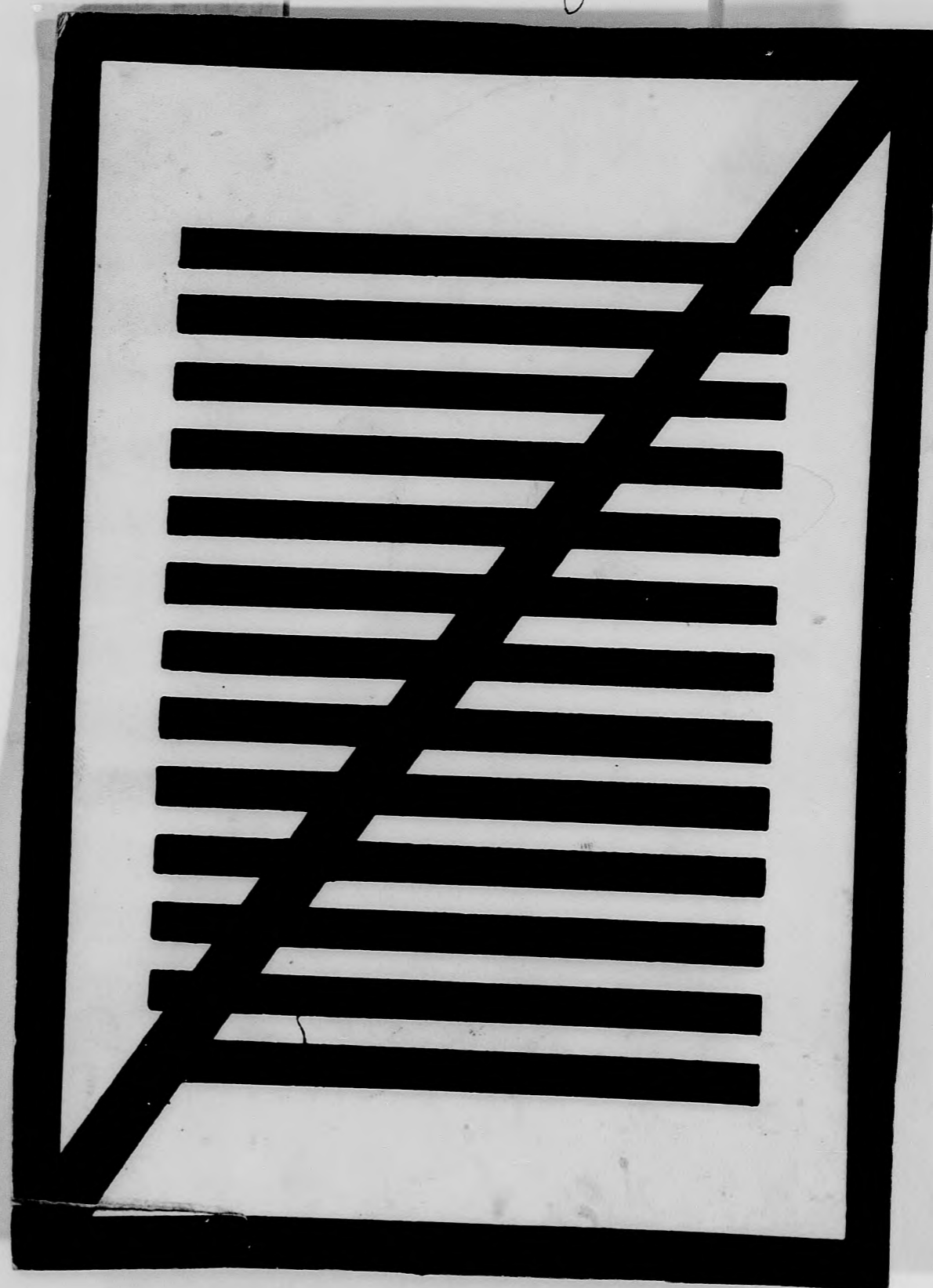
a tanács koncepciója a brit fél álláspontját tükrözi, s ha előrelépés is, kevesebb annál, mint amit fitzgerald kormánya akart. az észak-ír politikai tényezőknél ugyanis ebben a tanácsban nem jut hely, legfeljebb abban a parlamentközi testületben, amelynek felállítását a két kormányfő a mindkét oldali törvényhozás akaratától tette függővé.

a csucstalálkozóról kiadott közleménynek észak-írország státuszáról nem volt új mondanivalója. ismét megerősítette a brit kormány és az ír köztársaság abbéli kompromisszumos egyetértését, hogy „erőfeszítéseket kell tenni, a két nagy észak-ír közösség, valamint észak-írország és az ír köztársaság „ellentéteinek csökkentésére, „. ami az ír egységet illeti, változatlan brit álláspont, hogy az észak-ír tartomány csak akkor csatlakozhat a déli köztársasághoz, ha lakosságának többsége erre vonatkozó akaratát népszavazáson kinyilvánítja /a tartomány protestáns többsége köztudottan a brit koronához kíván tartozni./

sl

F

Richard

sk0025 begin - közös piac /2.rész/
 sk0026 koszovó
 sk0027 kanadai alkotmány
 sk0028 gandhi bulgáriában
 sk0029 rövid hírek:

rabat: marokkó - kormányátalakítás
 frankfurt am main: környezetvédők
 havanna: havannai találkozó

sk0030 ensz - gazdasági együttműködés
 sk0031 lengyelországi helyzetkép /1.rész/
 sk0032 lengyelországi helyzetkép /2.rész/
 vs bs

20.40 061181 1541

--

sk0074 4 800 mtik2015

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0033-sk0064-ig
 budapest, 1981. november 6. /mti/

sk0033 bartók-émlékérmek átadása párizsban
 sk0034 libanon - arab bizottság
 sk0035 villámháború - novoje vremja
 sk0036 picasso-kiállítás
 sk0037 usztyinov - ünnepi beszéd /1.rész/
 sk0038 usztyinov - ünnepi beszéd /2.rész/
 sk0039 usztyinov - ünnepi beszéd /3.rész/
 sk0040 angol-ír csúcstalálkozó
 sk0041 izrael-dél-libanon
 sk0042 amerikai veteránok
 sk0043 tüntetési felhívás
 sk0044 lengyel parasztpárt
 sk0045 haig - brit katonapolitika
 sk0046 moszkva - ünnepség
 sk0047 kanadai alkotmány - háttér /1.rész/
 sk0048 kanadai alkotmány - háttér /2.rész/
 sk0049 moszkva - ünnepség 2.
 sk0050 madridi találkozó - /1.rész/
 sk0051 madridi találkozó - /2.rész/
 sk0052 madridi találkozó - /3.rész/

sk0053 haddad lemondott
 sk0054 belgium - választások /1.rész/
 sk0055 belgium - választások /2.rész/
 sk0056 butrosz ghali - rmc
 sk0057 koszovó
 sk0058 marokkó
 sk0059 marokkó-belpolitika
 sk0060 török vonatkozású hírek
 sk0061 nicaragua - usa
 sk0062 namibia -2.
 sk0063 rövid hírek:

róma: romesh chandra olaszországban
 bécs: szolomencev hazautazott
 djakarta: árvíz
 quito: bucaram
 stockholm: ifjúsági konferencia

sk0064 „szolidaritás” - nyilatkozat
 vs bs

20.41 061181 1507

--

sk0075 4 800 mtik2016

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0065-sk0075-ig
 budapest, 1981. november 6. /mti/

sk0065 zsvkov - indira gandhi
 sk0066 rövid hírek:

varsó: lengyel börtönlázadás
 bécs: genscher bécsben
 belgrád: horvát ksz kb plénum
 tel aviv: repülősztrájk izraelben

sk0067 csád
 sk0068 iráni hírek
 sk0069 haddad lemondása -2.
 sk0070 gromiko - herrero
 sk0071 csehszlovák-amerikai megállapodás
 sk0072 angol-ír csúcstalálkozó
 sk0073 tartalomjegyzék /1.rész/
 sk0074 tartalomjegyzék /2.rész/
 sk0075 tartalomjegyzék /3.rész/
 vs bs

kü l

- 64 -

1981.11.06.

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében:
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztették: kopreda dezső
németh gyula
barabás miklós

- v é g e -

20.42 061181 1048

.-.-

60.010/12

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

-----
budapest, 1981. november 7.

kül.

s z o m b a t
-----

sk0001 4 230 mtik1001

november 7. /1. rész/

Lengyelország

kelemen istván, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1981. november 7. /mti/ - Lengyelországban a nagy októberi szocialista forradalom 64. évfordulója alkalmából pénteken országszerte megkoszorúzták a szovjet hősi emlékműveket. a varsói emlékműnél kazimierz barcikowski, a lemp pb tagja, a kb titkára, valamint a nemzetvédelmi minisztérium, a partizánszövetség, a nemzeti egységfront, a lengyel-szovjet baráti társaság és több más társadalmi szervezet képviselője helyezte el a megemlékezés virágait.

a központi ünnepségre varsóban, a kultúra és tudomány palotájában került sor. részt vettek a legfelső állami- és pártvezetés tagjai, élükön wojciech jaruzelski hadsereg tábornokkal, a lemp kb első titkárával, a minisztertanács elnökével. jelen volt a szovjet-lengyel baráti társaság küldöttsége, valamint az északi szovjet hadseregcsoport több képviselője is.

ünnepi beszédében józef czyrek, a lemp pb tagja, a kb titkára, külügyminiszter a többi között azt hangsúlyozta, hogy a 64 évvel ezelőtti események a két nép közös történelmének részévé váltak. „az orosz forradalom győzelme fordulóponthoz jelentett abban a száz éven át folytatott harcban, amelyet a lengyel nép vívott a nemzeti felszabadulásért, a saját államiságért és a függetlenségért,„ czyrek rámutatott a lengyel-szovjet szövetség, barátság és

Fi

102

